

Приложение № 2
към рамков договор № 93-00-97 от 03.07.2020 г.

<p>ЗАЯВКА по Рамков договор № 93-00-97 от 03.07.2020 г. (вх. № ПО-16-875/03.07.2020 г. на ИО АД)</p>		☒
<p>ЗАЯВКА по Рамков договор № .....от .....г. (актуализирана)</p>		☐ ¹
<p>Позиция от ПГ-2025 г.:</p>	<p>№ по ред от ПГ</p>	<p>31</p>
<p>Описание на проект съгласно ПГ:</p>	<p>Изграждане на Регистър по несъстоятелност на физическите лица</p>	
<p>СРV код</p>	<p>72200000-7</p>	
<p>Рег. номер на писмо от МЕУ за утвърждаване на проекта /становище по проекта</p>	<p>МЕУ-19930/22.12.2025 г.</p>	
<p>Изискване за достъп до класифицирана информация ДА/НЕ</p>	<p>НЕ</p>	
<p>Стойност: (стойността следва да съответства на заложената в План-графика) без ДДС, в т.ч. разбивка на стойността за проекти на части/ с акредитив/ авансово</p>		<p>467 470.00 без ДДС</p>
<p>Начин за плащане: (еднократно, на части, периодически, авансово или др.)</p>		<p>На части:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 30 % след подписване на Приемо-предавателни протоколи (ППП) между Изпълнителя и Бенефициера по чл. 6 от договора, удостоверяващи приемане на извършените дейности по изпълнението на етап „Анализ на данните и изискванията и изготвяне на Детайлна техническа спецификация (Системен проект)“ и издадена фактура на стойност 140 241,00 лв. без ДДС; • 30 % след подписване на Приемо-предавателен протокол (ППП) между Изпълнителя и Бенефициера по чл. 6 от договора, удостоверяващ приемане на извършените дейности по изпълнението на етап „Разработване на софтуерното решение“ (подетап 1 за Дейност 1 съгласно т. 6.3.1 от ТП) и издадена фактура на стойност 140 241,00 лв. без ДДС; • 10 % след подписване на Приемо-предавателни протоколи (ППП) между Изпълнителя и Бенефициера по чл. 6 от договора, удостоверяващи приемане на извършените дейности по изпълнението на етап „Разработване на софтуерното решение“ (подетап 2 за Дейност 2 съгласно т. 6.3.2 от ТП) и издадена фактура на стойност 46 747,00 лв. без ДДС; • 15 % след подписване на Приемо-предавателен протокол (ППП) между Изпълнителя и Бенефициера по чл. 6 от договора, удостоверяващ приемане на извършените дейности по изпълнението на етап „Тестване“ (подетап 1 за Дейност 1 съгласно т. 6.4.1 от ТП) и издадена фактура на стойност 70 120,00 лв. без ДДС; • 5 % след подписване на Приемо-предавателен протокол (ППП) между Изпълнителя и Бенефициера по чл. 6 от договора, удостоверяващ приемане на извършените дейности по изпълнението на етап „Тестване“ (подетап 2 за Дейност 2 съгласно т. 6.4.2 от ТП) и издадена фактура на

¹ Отбелязва се в случай че заявката е актуализирана

	стойност 23 374,00 лв. без ДДС; • 10 % след подписване на Приемо-предавателни протоколи (ППП) между Изпълнителя и Бенефициера по чл. 6 от договора, удостоверяващи приемане на извършените дейности по изпълнението на етап „Внедряване“ и етап „Обучение“ и издадена фактура на стойност 46 747,00 лв. без ДДС.	
Плащане с акредитив или авансово ДА/НЕ	ДА При невъзможност до края на бюджетната година дейността да бъде изпълнена цялостно или частично, Бенефициера ще открие сметка за разплащане на дължимите суми (неотменяем акредитив), която ще покрива срока за извършване на услугата	
Документи за плащане с акредитив или авансово	Документи за банката за усвояване на средствата – фактура, издадена от Изпълнителя, подписана от оторизираните представители на АВ и подписан приемо-предавателен протокол по чл.6 от договора за приемане на доставката	
Срок на изпълнение: (от дата – до дата или в месеци, ако не е обвързан с конкретна дата)	Срок на изпълнение – до 5 месеца, но не по-късно от нормативно определения срок (към момента на техническите параметри – 28.02.2026 г.).	
Гаранционен срок: (от дата – до дата или в месеци, ако не е обвързан с конкретна дата)	За период от 24 месеца считано от датата на внедряване на софтуерното решение, удостоверена с подписването на приемо-предавателен протокол по чл. 6 от договора и при спазване на изискванията, посочени в т.6.7 от ТП	
Отчитане: (периодично – посочва се период, еднократно, срок за отчитане, отчетни документи)	На части: С подписване на Приемо-предавателни протоколи (ППП) между Изпълнителя и Бенефициера по чл. 6 от договора, удостоверяващи приемане на изпълнението на всеки етап/подетап от проекта заедно със съпътстващите ги документи съгласно описаното в т. 6 и т. 9 от ТП;	
Приложения: (напр: технически параметри, образци на отчетни документи)	Технически параметри (ТП)	
Настоящата заявка да се изпълни при условията на приложените Технически параметри.		
ЗАЯВКАТА е ИЗГОТВЕНА ОТ:		
Ръководител на проект по заявката от страна на БЕНЕФИЦИЕРА (напр: представител на дирекцията – Заявител):		Подпис:
ЗАЯВКАТА е ОДОБРЕНА ОТ:		
Координатор на договора от страна на ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ:		Подпис:
Ръководител на договора от страна на БЕНЕФИЦИЕРА:		Подпис:
ЗАЯВКАТА е ПРИЕТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ОТ ИЗПЪЛНИТЕЛЯ:		

Заличаванията в документите са на основание чл. 4 от Общия регламент относно защитата на данните - Регламент (ЕС) 2016/679

Ръководител на проект по заявката		Подпис:
Ръководител по изпълнението на Договора от „Информационно обслужване“ АД		Подпис:

Забележка: С една заявка могат да се възлагат повече от един проект по ПГ, само когато те са еднотипни и управлението им (възлагане, изпълнение, отчитане) може да се извършва съгласно описаните в таблицата от заглавната страница на заявката параметри и лица. В този случай в таблицата се добавят необходимия брой редове, за описване на съответните проекти. Когато проектите не са еднотипни, те се възлагат с отделни заявки.

Заличаванията в документите са на основание чл. 4 от Общия регламент относно защитата на данните - Регламент (ЕС) 2016/679

Образец съгласно Приложение № 1 към чл. 38, ал. 3 от НОИИСРЕАУ

ТЕХНИЧЕСКИ ПАРАМЕТРИ

за

„Изграждане на Регистър по несъстоятелност на физическите лица“

СЪДЪРЖАНИЕ

1. РЕЧНИК НА ТЕРМИНИ, ДЕФИНИЦИИ И СЪКРАЩЕНИЯ.....	8
Използвани акроними	8
Технологични дефиниции.....	8
Дефиниции за нива на електронизация на услугите	11
2. ВЪВЕДЕНИЕ.....	11
2.1. Цел на документа.....	11
2.2. За бенефициера – функции и структура	11
2.3. За проекта.....	13
2.4. Нормативна рамка.....	13
3. ЦЕЛИ, ОБХВАТ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА.....	14
3.1. Общи и специфични цели на проекта.....	14
3.2. Обхват на проекта.....	14
3.3. Целеви групи	14
3.4. Очаквани резултати	15
3.5. Период на изпълнение.....	15
4. ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ	15
5. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА.....	16
5.1. Общи изисквания към изпълнението на проекта.....	16
5.2. Общи организационни принципи.....	16
5.3. Управление на проекта.....	16
5.4. Управление на риска.....	17
6. ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА.....	17
6.1. Анализ на данните и изискванията и изготвяне на Детайлна техническа спецификация (системен проект) (приложим за Дейност 1 и Дейност 2 едновременно)	18
6.1.1. <i>Специфични изисквания към етапите на бизнес анализа при разработка, надграждане или внедряване на информационна система</i>	18
6.1.2. <i>Специфични изисквания при оптимизиране на процесите по заявяване на електронни услуги и електронни административни услуги (съгл. §1, т.2 от ЗЕУ) в зависимост от заявителя</i>	19
6.1.3. <i>Изисквания за оптимизиране на процесите по подаване на декларации, изискуеми в съответствие с нормативната уредба и вътрешните правила</i>	22
6.1.4. <i>Изисквания към регистрите и предоставянето на административните услуги</i> 22	
6.2. Разработване на софтуерното решение (приложим за Дейност 1 и Дейност 2).....	23
6.2.1. <i>Подетап 1 „Разработване на Регистър по несъстоятелност на физическите лица“ за Дейност 1, който включва:</i>	23
6.2.2. <i>Подетап 2 „Реализиране на интеграции с информационни системи за целите на Регистър по несъстоятелност на физическите лица“ за Дейност 2, който включва:</i>	24

6.3.	Тестване (приложим за Дейност 1 и Дейност 2)	24
6.3.1	<i>Подетап 1 „Тестване на изграденото софтуерно решение Регистър по несъстоятелност на физическите лица“ за Дейност 1</i>	24
6.3.2	<i>Подетап 2 „Тестване на реализирани интеграции с информационни системи за целите на Регистър по несъстоятелност на физическите лица“ за Дейност 2</i>	24
6.4.	Внедряване (приложим за Дейност 1 и Дейност 2 едновременно)	24
6.5.	Обучение (приложим за Дейност 1 и Дейност 2 едновременно)	24
6.6.	Гаранционна поддръжка (приложим за Дейност 1 и Дейност 2 едновременно)	25
6.6.1	<i>Обхват на дейностите по гаранционна поддръжка</i>	25
6.6.2	<i>Управление на инциденти (incident management)</i>	25
6.6.3	<i>Управление на качеството при отстраняване на инциденти и проблеми. Параметри на качеството</i>	26
6.6.4	<i>Минимални изисквания към параметрите на качеството</i>	26
	Параметри на качеството при отстраняване на инцидент	28
	Параметри на качеството при отстраняване на проблем.....	29
7.	ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ В ДЪРЖАВНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ ... 29	
7.1.	Функционални изисквания към информационната система	29
7.1.1.	<i>Интеграция с външни информационни системи</i>	29
7.1.2.	<i>Използване на интеграционния слой на електронното управление</i>	31
7.1.3.	<i>Технически изисквания към интерфейсите</i>	33
7.1.4.	<i>Електронна идентификация на потребителите</i>	34
7.1.5.	<i>Отворени данни</i>	36
7.1.6.	<i>Формиране на изгледи</i>	37
7.1.7.	<i>Администриране на Системата</i>	38
7.2.	Нефункционални изисквания към информационната система.....	38
7.2.1.	<i>Авторски права и изходен код</i>	38
7.2.2	<i>Системна и приложна архитектура</i>	39
7.2.3	<i>Повторно използване (преизползване) на ресурси и готови разработки</i>	43
7.2.4	<i>Изграждане и поддръжка на множество среди</i>	46
7.2.5	<i>Процес на разработка, тестване и разгръщане</i>	46
7.2.6	<i>Бързодействие и мащабируемост</i>	47
7.2.7	<i>Информационна сигурност и интегритет на данните</i>	53
7.2.8	<i>Използваемост</i>	56
7.2.9	<i>Системен журнал</i>	66
7.2.10	<i>Дизайн на бази данни и взаимодействие с тях</i>	67
7.2.11	<i>Изисквания по отношение на киберсигурност в съответствие с чл. 12, ал. 1 от НМИМИС</i>	69
8.	ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРОЕКТА	73
8.1.	Дейност 1 „Изграждане на Регистър по несъстоятелност на физическите лица“	73
8.1.1.	<i>Описание на дейността</i>	73

8.1.2.	Изисквания към изпълнение на дейността	73
8.1.3.	Очаквани резултати	76
8.2.	Дейност 2 „Реализиране на интеграции с информационни системи за целите на Регистър по несъстоятелност на физическите лица“	76
8.2.1.	Описание на дейността	76
8.2.2.	Изисквания към изпълнение на дейността	77
8.2.3.	Очаквани резултати	77
9.	ДОКУМЕНТАЦИЯ	77
9.1.	Изисквания към документацията	77
9.2.	Прозрачност и отчетност	78
9.3.	Детайлна техническа спецификация (системен проект)	78
9.4.	Техническа документация	78
9.5.	Протоколи	78
9.6.	Комуникация и доклади	78
9.6.1.	Встъпителен доклад	79
9.6.2.	Окончателен доклад	79
10.	РЕЗУЛТАТИ	79

1. РЕЧНИК НА ТЕРМИНИ, ДЕФИНИЦИИ И СЪКРАЩЕНИЯ

Използвани акроними

Акроним	Описание
АИС	Автоматизирана информационна система
АО	Административен орган
АПК	Административнопроцесуален кодекс
БУЛСТАТ	Регистър Булстат
МЕУ	Министерство на електронното управление
АВ	Агенция по вписванията
ЗДОИ	Закон за достъп до обществена информация
ЗЕУ	Закон за електронното управление
ИТ	Информационни технологии
КАО	Комплексно административно обслужване
ТРРЮЛНЦ	Търговски регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел
ДХЧО	Държавен хибриден частен облак
SDK	Software development kit
API	Application programming interface/Приложно програмен интерфейс

Технологични дефиниции

Термин	Описание
Виртуална комуникационна инфраструктура	Инфраструктура, която на база съществуваща физическа свързаност, предоставена от МЕУ, предоставя възможност за изграждане на отделни и защитени виртуални мрежи за всяка една от структурите в сектора, при гарантиране на сигурен и защитен обмен на информация в тях.

Термин	Описание
Държавен частен облак хибриден	<p>Централизирана на ниво държава информационна инфраструктура (сървъри, средства за съхранение на информация, комуникационно оборудване, съпътстващо оборудване, разпределени в няколко локации, в помещения отговарящи на критериите за изграждане на защитени центрове за данни), която предоставя физически и виртуални ресурси за ползване и администриране от секторите и структурите, които имат достъп до тях, в зависимост от нуждите им, при гарантиране на високо ниво на сигурност, надеждност, изолация на отделните ползватели и невъзможност от намеса в работоспособността на информационните им системи или неоторизиран достъп до информационните им ресурси. Изолацията на ресурсите и мрежите на отделните секторни ползватели (е-Общини, е-Правосъдие, е-Здравеопазване, е-Полиция) се гарантира с подходящи мерки на логическо ниво (формиране на отделни клъстери, виртуални информационни центрове и мрежи) и на физическо ниво (клетки и шкафове с контрол на достъпа).</p>
Софтуер с отворен код	<p>Компютърна програма, която се разпространява при условия, които осигуряват безплатен достъп до програмния код и позволяват:</p> <p>Използването на програмата и производните на нея компютърни програми, без ограничения в целта;</p> <p>Промени в програмния код и адаптирането на компютърната програма за нуждите на нейните ползватели;</p> <p>Разпространението на производните компютърни програми при същите условия.</p> <p>Списък на стандартни лицензионни споразумения, които предоставят тези възможности, който може да бъде намерен в подзаконовата нормативна уредба към Закона за електронно управление или на: http://opensource.org/licenses.</p>
Машинночетим формат	<p>Формат на данни, който е структуриран по начин, по който, без да се преобразува в друг формат позволява софтуерни приложения да идентифицират, разпознават и извличат специфични данни, включително отделни факти и тяхната вътрешна структура.</p>
Отворен формат	<p>Означава формат на данни, който не налага употребата на специфична платформа или специфичен софтуер за повторната употреба на съдържанието и е предоставен на обществеността без ограничения, които биха възпрепятствали повторното използване на информация.</p>
Метаданни	<p>Данни, описващи структурата на информацията, предмет на повторно използване.</p>
Официален отворен стандарт	<p>Стандарт, който е установен в писмена форма и описва спецификациите за изискванията как да се осигури софтуерна оперативна съвместимост.</p>

Термин	Описание
Система за контрол на версиите	<p>Технология, с която се създава специално място, наречено "хранилище", където е възможно да се следят и описват промените по дадено съдържание (текст, програмен код, двоични файлове). Една система за контрол на версиите трябва да може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да съхранява пълна история - кой, какво и кога е променил по съдържанието в хранилището, както и защо се прави промяната; • Да позволява преглеждане разликите между всеки две съхранени версии в хранилището; • Да позволява при необходимост съдържанието в хранилището да може да се върне към предишна съхранена версия; • Да позволява наличието на множество копия на хранилището и синхронизация между тях. <p>Цялата информация, налична в системата за контрол на версиите за главното копие на хранилището, прието за оригинален и централен източник на съдържанието, трябва да може да бъде достъпна публично, онлайн, в реално време.</p>
Първичен регистър	<p>Регистър, който се поддържа от първичен администратор на данни - административен орган, който по силата на закон събира или създава данни за субекти (граждани или организации) или за обекти (движими и недвижими) за първи път и изменя или заличава тези данни. Например Търговският регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел е първичен регистър за юридическите лица със стопанска цел, Имотният регистър е първичен регистър за недвижима собственост.</p>
Наличност на Системата в проценти	<p>Процентът на договорените часове, за които компонент или услуга е достъпна за определен период от време.</p>
Работни дни	<p>От Понеделник до Петък без националните и официални празници.</p>
Работни часове (Работно време)	<p>08:00-20:00 всеки работен ден</p>
Инцидент	<p>Инцидент е всяко намаляване на качеството или недостъпност на предоставяна услуга и/или непланираното ѝ прекъсване, както и неизправност на елемент от инфраструктурната конфигурация</p>
Продължително прекъсване	<p>Прекъсване на услугата за повече от четири (4) работни часа</p>
Планирана недостъпност	<p>Планирано прекъсване на една или повече услуги.</p>
Недостъпност	<p>Неспособността на услуга или част от услуга да осигури нормалното обслужване</p>

Термин	Описание
Непланирана недостъпност	Неочаквано прекъсване на една или повече услуги или значителна деградация на качеството на предлаганата услуга.
Проблем	Проблем е съвкупност от повтарящи се идентични събития или инциденти, които водят до периодично влошаване на дадена услуга, липсата ѝ или неточност в дадена процедура или функционално звено

Дефиниции за нива на електронизация на услугите

Термин	Описание
Ниво 1	Информация - предоставяне на информация за административни услуги по електронен път, включително за начини и места за заявяване на услугите, срокове и такси.
Ниво 2	Едностранна комуникация - информация съгласно дефиницията за Ниво 1 и осигурен публичен онлайн достъп до шаблони на електронни формуляри.
Ниво 3	Двустранна комуникация - заявяване на услуги изцяло по електронен път, включително електронно подаване на данни и документи, електронна обработка на формуляри и електронна идентификация на потребителите, освен ако със закон се допуска предоставяне на електронна административна услуга без идентификация;
Ниво 4	Извършване на услуги от ниво 3, за които е осигурена възможност за електронно връчване и електронно плащане, ако за получаването на електронна административна услуга се дължат такси.

2. ВЪВЕДЕНИЕ

2.1. Цел на документа

Целта на настоящия документ е да опише софтуерните изисквания към изпълнението на проект с предмет: *„Изграждане на Регистър по несъстоятелност на физическите лица“*.

В настоящите технически параметри са описани и изискванията към проектната организация, документацията и отчетността.

2.2. За бенефициера – функции и структура

Бенефициер по проекта е Агенция по вписванията.

Агенция по вписванията е създадена на 31 юли 2004 г. с приемането на §27 от Закона за изменение и допълнение на Закона за кадастъра и имотния регистър (обн. ДВ, бр.36 от 30 април 2004 г.) и Устройствения правилник на Агенцията (ДВ, бр.63 от 20 юли 2004 г., в сила от 31 юли, 2004 г.). Към Агенцията се включват и 113 Служби по вписвания (териториални звена).

Агенцията има правомощията да обработва всички подлежащи на вписване актове и въз основа на тях да извършва справки и да издава удостоверения.

Агенция по вписванията към момента води, организира и извършва услуги, както и осигурява развитие и техническо усъвършенстване за следните национални електронни регистри:

Търговски регистър и регистърът на юридическите лица с нестопанска цел (ТРРЮЛНЦ) съдържащ обстоятелствата, вписани по силата на закон, и актовете, обявени по силата на закон, за търговците и клоновете на чуждестранни търговци, юридическите лица с нестопанска цел и клоновете на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел.

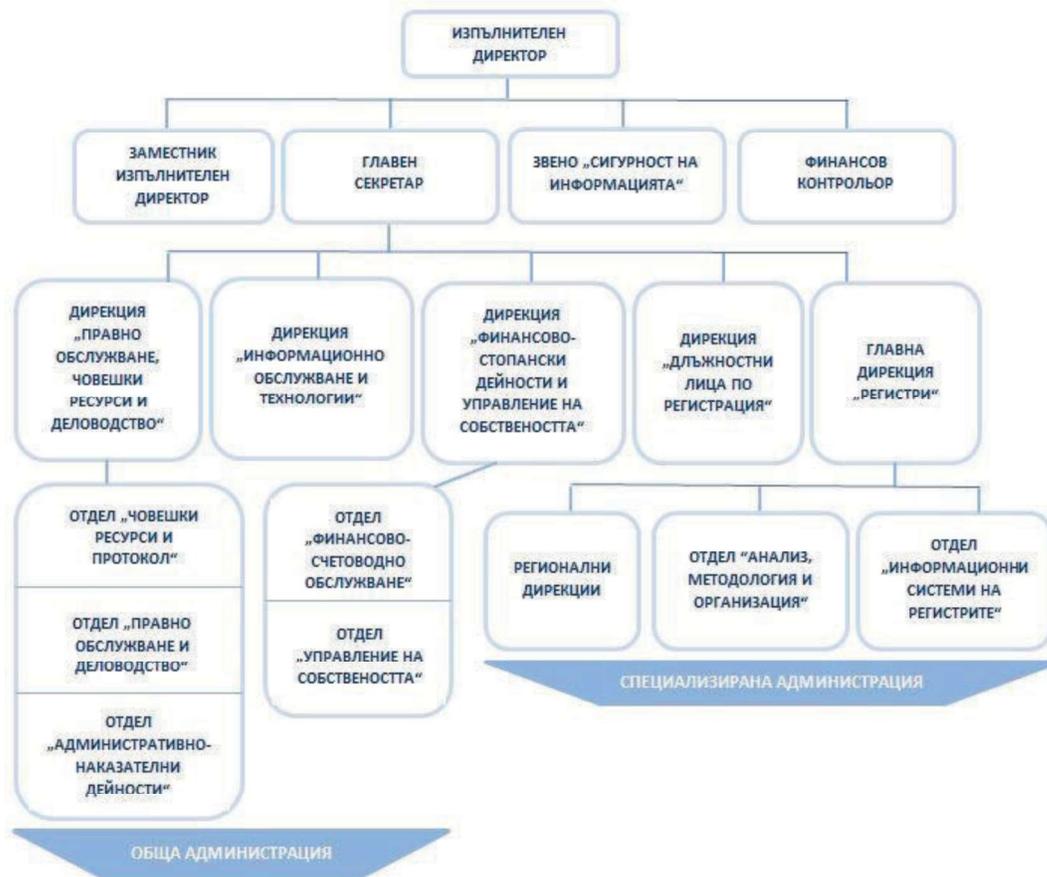
Имотен регистър (ИР), който се състои от партидите на недвижимите имоти. В имотния регистър се вписват актовете, с които се признава или прехвърля правото на собственост или се учредява, прехвърля, изменя или прекратява друго вещно право върху недвижими имоти, възбраните и ипотеките върху тях, както и други действия, обстоятелства и юридически факти, за които закон предвижда вписване.

Регистър БУЛСТАТ, който е единен електронен централизиран регистър на всички юридически лица и клоновете на чуждестранни лица, които не се търговци, както и на последващите промени на вписаните обстоятелства. На вписване подлежат и лицата със свободни професии и тези, които се занимават със занаятчийска дейност.

Регистър на имуществените отношения на съпрузите (РИОС), който е единна централизирана електронна база данни, съдържаща информация за приложимия законов режим на имуществените отношения на съпрузите.

Централен регистър на особените залози (ЦРОЗ), който е електронна база данни, съдържаща обстоятелства и актове, вписани или обявени по реда на Закона за особените залози.

Структурата на Агенция по вписванията е представена във Фигура 1:

Фигура 1. Структура на Агенция по вписванията

2.3. За проекта

Проектът е насочен към изграждане на Регистър по несъстоятелност на физическите лица с цел отразяване на нормативни промени.

2.4. Нормативна рамка

Проектът се осъществява в съответствие с изискванията, регламентирани със следните нормативни актове и стратегически документи:

- *Закон за електронното управление (ЗЕУ);*
- *Закон за киберсигурност (ЗК);*
- *Закон за електронната идентификация (ЗЕИ);*
- *Наредба за общите изисквания към информационните системи, регистри и електронни административни услуги (НОИИСРЕАУ);*
- *Наредба за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност (НМИИС);*

- *Търговски закон;*
- *Наредба № Н-1 от 14 април 2025 г. за условията и реда за водене, съхраняване и достъп до Регистъра по несъстоятелност по чл. 760е от Търговския закон.*
- *Закон за несъстоятелност на физическите лица.*

3. ЦЕЛИ, ОБХВАТ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА

3.1. Общи и специфични цели на проекта

Проектът е насочен към осигуряване на съответствие със Закон за несъстоятелност на физическите лица.

Постигането на общата цел ще бъде реализирано чрез следните специфични цели, съответстващи на планираните по проекта дейности:

- Проектиране на архитектурата за изграждане на Регистър по несъстоятелност на физическите лица и изготвяне на детайлна техническа спецификация (системен проект);
- Дефиниране на подходи за интеграция с външни системи и регистри, необходими за предоставяне на данни и информация за коректната работа на системата;
  - Реализиране на Регистър по несъстоятелност на физическите лица;
  - Осигуряване на интеграционни интерфейси с външните системи;
  - Внедряване в реална експлоатация на Регистър по несъстоятелност на физическите лица;
  - Провеждане на обучения на потребителите за работа с функционалностите на Регистър по несъстоятелност на физическите лица.

3.2. Обхват на проекта

Описаните в т. 3.1 цели се осъществяват с изпълнението на следните основни дейности, които формират обхвата на проекта:

- Дейност 1 „Изграждане на Регистър по несъстоятелност на физическите лица“;
- Дейност 2 „Реализиране на интеграции с информационни системи за целите на Регистър по несъстоятелност на физическите лица“.

3.3. Целеви групи

Целевите групи, към които е насочен проектът, обхващат:

- Агенция по вписванията;
- Министерство на правосъдието;
- Висш съдебен съвет;
- Окръжни и апелативни съдилища;
- Синдици;

- Граждани и бизнес;
- Министерство на финансите – дирекция „Икономическа и финансова политика“;
- Национална агенция за приходите (НАП).

3.4. Очаквани резултати

Очакваните резултати от изпълнението на настоящия проект са:

- Изготвена детайлна техническа спецификация (системен проект) за изграждане на Регистър по несъстоятелност на физическите лица;
- Изграден Регистър по несъстоятелност на физическите лица;
- Осъществени интеграции с външни системи;
- Проведени обучения за работа с Регистър по несъстоятелност на физическите лица;
- Предоставен актуален програмен код в хранилището на МЕУ;
- Предоставена техническа документация.

3.5. Период на изпълнение

Периодът на изпълнение на проекта е до 7 месеца, но не по-късно от нормативно определения срок (към момента на изготвяне на настоящите технически параметри – 28.02.2026 г.).

Изпълнителят трябва да изготви подробен график, в който следва да се конкретизират сроковете за изпълнение на всяка дейност от настоящия проект. Графикът за изпълнение трябва да бъде съобразен с продължителността на всяка дейност и не може да надвишава 7 месеца.

4. ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ

Към настоящия момент е приет Закон за несъстоятелност на физическите лица който урежда производството в съответствие с обществените очаквания, изискванията на актовете на Европейския съюз и особеностите на националната правна система. С цитирания закон се уреждат условията и редът за погасяване на задължения на добросъвестни длъжници, които не са търговци или предприемачи, след откриване на производство по несъстоятелност. Предвидено е производство, което води до опрощаване на задължения, натрупани от изпаднали в несъстоятелност физически лица, каквато възможност е предвидена в член 1, параграф 4 от Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за рамките за превантивно реструктуриране, за опрощаването на задължения и забраната за осъществяване на дейност, за мерките за повишаване на ефективността на производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 (Директива за реструктурирането и несъстоятелността) (Директива (ЕС) 2017/1132).

За изпълнение на Закона за несъстоятелност на физическите лица следва да бъде реализиран регистър управляван от информационна система, който да предоставя в реално време информацията относно наличните производства по несъстоятелност за физическите лица, в който да се реализира възможност за обмен на данни с Единната информационна система на съдилищата, както и с други първични администратори на данни с цел облекчаване на дейностите

на синдици, доверени лица, кредитори, съда по несъстоятелността, контролни органи и др. Същевременно чрез системата ще се събират и обобщават статистически данни и се изпълняват ангажименти, произтичащи от Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 година относно производство по несъстоятелност и Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за рамките за превантивно реструктуриране, за опрощаване на задължения и забраната за осъществяване на дейност, за мерките за повишаване на ефективността на производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменения на Директива (ЕС) 2017/1132.

5. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА

5.1. Общи изисквания към изпълнението на проекта

Проектът се изпълнява в рамките на бюджета на Агенция по вписванията. Изпълнителят следва да спазва всички нормативни изисквания по отношение на дейността на Агенция по вписванията и електронното управление в Република България.

5.2. Общи организационни принципи

Задължително изискване е да се спазят утвърдените хоризонтални и вертикални принципи на организация на изпълнението на предмета на проекта за гарантирано постигане на желаните резултати от проекта, така че да се покрие пълният набор от компетенции и ноу-хау, необходими за изпълнение на предмета на проекта, а също така да се гарантира и достатъчно ниво на ангажираност с изпълнението и проблемите на проекта:

- Хоризонталният принцип предполага ангажиране на специалисти от различни звена, така че да се покрие пълният набор от компетенции и ноу-хау по предмета на проекта и същевременно екипът да усвои новите разработки на достатъчно ранен етап, така че да е в състояние пълноценно да ги използва и развива и след приключване на проекта;
- Вертикалният принцип включва участие на експерти и представители на различните управленски нива, така че управленският екип да покрива както експертните области, необходими за правилното и качествено изпълнение на проекта, така и управленски и организационни умения и възможности за осъществяване на политиката във връзка с изпълнението на проекта. Чрез участие на ръководители на звената – ползватели на резултата от проекта, ще се гарантира достатъчно ниво на ангажираност на институцията с проблемите на проекта.

5.3. Управление на проекта²

Дейностите по управление на проекта трябва да включват като минимум управление на реализацията на целия обхват на настоящия проект, и постигане на очакваните резултати, както и разпределението на участници в екипа за управление на проекта по роли, график и дейности.

Доброто управление на проекта трябва да осигури:

- координиране на усилията на експертите от страна на Изпълнителя и Агенция по вписванията и осигуряване на висока степен на взаимодействие между членовете на проектния екип;

---

² Под „проект“ следва да се разбира предметът на настоящата обществена поръчка

- оптимално използване на ресурсите;
- текущ контрол по изпълнението на проектните дейности;
- разпространяване навреме на необходимата информация до всички участници в проекта;
- идентифициране на промени и осигуряване на техните анализ и координация;
- осигуряване на качеството и полагане на усилия за непрекъснато подобряване на работата за удовлетворяване на изискванията на участниците в проекта.

При изпълнение на проекта Изпълнителят трябва изготви график за изпълнение на проекта.

В графика Изпълнителят трябва да опише дейностите и стъпките за тяхното изпълнение максимално детайлно, като покажат логическата връзка между тях. В графика трябва да са посочени датите за предаване на всеки от документите, изготвени в изпълнение на проекта.

5.4. Управление на риска

Изпълнителят трябва да следи идентифицираните от Агенция по вписванията рискове с оценка на вероятност, въздействие и мерки за реакция.

През времето за изпълнение на проекта, Изпълнителят трябва да следи рисковете, да оценява тяхното влияние, да анализира ситуацията и да идентифицира (евентуално) нови рискове.

В хода на изпълнение на проекта Изпълнителят следва да поддържа актуален списък с рисковете и да докладва състоянието им.

При изготвянето на списъка с рискове Изпълнителят следва да вземе предвид следните идентифицирани от Бенефициера рискове:

- Промяна в нормативната уредба, водеща до промяна на ключови компоненти на решението – предмет на разработка на настоящия проект;
- Недобра комуникация между екипите на Бенефициера и Изпълнителя по време на аналитичните етапи на проекта;
- Ненавременен изпълнение на всяко от задълженията от страна на Изпълнителя;
- Неправилно и неефективно разпределяне на ресурсите и отговорностите при изпълнението на проекта;
- Забавяне при изпълнение на проектните дейности, опасност от неспазване на срока за изпълнение на настоящия проект;
- Грешки при разработване на функционалностите на системата;
- Недостатъчна яснота по правната рамка и/или променяща се правна рамка по време на изпълнение на проекта;
- Липса на задълбоченост при изследването и описанието на бизнес процесите и данните;
- Неинформиране на Бенефициера за всички потенциални проблеми, които биха могли да възникнат в хода на изпълнение на дейностите;
- Риск за администриране на системата след изтичане на периода на гаранционна поддръжка.

6. ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА

При изпълнение на проекта Изпълнителят трябва да включи минимум следните етапи:

6.1. Анализ на данните и изискванията и изготвяне на Детайлна техническа спецификация (системен проект) (приложим за Дейност 1 и Дейност 2 едновременно)

Функционален обхват на проекта

- Разработка на нов регистър.

■ В процеса на бизнес анализ да бъде изследвана съвместимостта на бизнес процесите на Бенефициера с вече одобрени оптимизирани референтни модели за предоставяне на услуги и нормативни изисквания на Базисен модел за Комплексно административно обслужване в държавната администрация. При наличие на разработени модели за предоставяне на услуги по „Епизоди от живота“ и „Събития от бизнеса“, които включват услуги, предоставяни от Бенефициера, да бъдат съобразени нуждите от модификации в референтните модели, за да се постигне подобряване на времето и намаляване на административната тежест при комплексно обслужване, спрямо предоставянето на отделните услуги поединично;

■ В случай че се касае за административни услуги, те трябва да бъдат разграничени на базата на разлики в бизнес процесите и да не бъдат генерализирани и/или обобщавани на базата на типа на действие (например, ако Системата издава няколко различни вида удостоверения, с които се удостоверяват различни обстоятелства, административните услуги трябва да бъдат регистрирани отделно);

■ Удостоверителните административни услуги трябва да бъдат регистрирани и като вътрешни административни услуги и да бъде реализирана възможност за предоставянето на тези услуги като вътрешни електронно административни услуги за нуждите на комплексното административно обслужване чрез служебен онлайн интерфейс.

6.1.1. Специфични изисквания към етапите на бизнес анализа при разработка, надграждане или внедряване на информационна система

Изпълнителят трябва да следва Методологията за усъвършенстване на работните процеси за предоставяне на административни услуги и Наръчника за прилагане на методологията, приета с Решение № 578 на Министерския съвет от 30 септември 2013 г.;

■ Трябва да бъде предвидена фаза на проучване, по време, на която да се дефинират потребителските нужди, да се проведат предварителни тестове с потребители и да се изработи план, по който да се адресират идентифицираните нужди;

■ Необходимо е да бъде направен анализ на текущото състояние на данните, които ще се обработват, по отношение на тяхната изчерпателност, пълнота и качество, да се направи оценка на възможността за въвеждане на данни и обстоятелства в регистри, съгласно изискванията на нормативната уредба. Да се предложи модел на данните, съдържащ описание на основните таблици и схематично представяне на връзките между тях;

■ В процеса на анализа трябва да се разгледа възможността обменът на данни да се основава на общи стандарти, т.е. условия за използване, формат на данните, машинна четимост, метаданни, споделени речници/таксономии, честота, детайлност и задължителни атрибути. Задължителното прилагане би гарантирало изпълнението на изискванията за повторни потребители и доставчици на данни.

■ Трябва да бъде направен анализ, оценка и описание на работните процеси, заложен в нормативната уредба, да бъде предложена организационна архитектура на базата, на която да бъдат разработени и оптимизирани основните функционалности на Системата.

▪ Трябва да се спазват нормативните изисквания за еднократно събиране и повторна употреба на данни в държавната администрация (съгласно АПК и ЗЕУ) и в разработените бизнес процеси да не се изискват данни за заявителя и/или за получателя на услугата, които могат да се извлекат автоматично в процеса на електронна идентификация чрез Центъра за електронна идентификация или на база на ЕГН от КЕП. При необходимост изпълнителят трябва да предложи на Бенефициера адекватни промени в нормативната уредба, които да хармонизират съответните секторни нормативни изисквания с общите разпоредби на Административнопроцесуалния кодекс, Закона за електронно управление, Закона за електронния документ и електронния подпис и приложимите подзаконови актове, ако действащата нормативна уредба изисква:

- изрично попълване на типов структуриран електронен формуляр, върху който потребителите трябва да се подпишат собственоръчно и/или който да приложат като изискуем документ при заявяването на електронна административна услуга;
- изрично деклариране или обявяване на обстоятелства или данни, които се администратират и/или удостоверяват от други държавни органи и могат да бъдат получени по служебен път, включително и автоматизирано през съответни интеграционни интерфейси;
- други нормативни изисквания, които водят до неоптимални или ненужно бюрократични процеси, които биха могли да бъдат оптимизирани при заявяване и предоставяне на електронни административни услуги.

6.1.2. Специфични изисквания при оптимизиране на процесите по заявяване на електронни услуги и електронни административни услуги (съгл. §1, т.2 от ЗЕУ) в зависимост от заявителя

▪ Предвидените за разработка и внедряване електронни административни услуги трябва да бъдат регистрирани предварително в Регистъра на услугите към Административния регистър (съгласно чл. 61 от Закона за администрацията). Услугите, които ще бъдат надградени, и новоразработените услуги трябва да отговарят на изискванията за електронни услуги с минимално Ниво 4, където е приложимо (т.е. услугата изисква заплащане на такса), или Ниво 3, в случаите, в които за предоставяне на услугата не се изисква заплащане на такса; Дефинициите за нивата на електронизация на административните услуги са регламентирани в Наредбата за административния регистър към Закона за администрацията;

▪ При разработката на информационна система, чрез която се предоставят ЕАУ, да се предвиди изцяло автоматизираното им предоставяне, като се определи задължителното минимално ниво на електронизация на ЕАУ, съгласно настоящите технически параметри, както и нивото на осигуреност на средствата за електронна идентификация при заявяване на ЕАУ, определено съгласно Методика за определяне от лицата по чл. 1, ал. 1 и 2 от ЗЕУ на средствата за електронна идентификация, които се използват при заявяване на ЕАУ и тяхното ниво на осигуреност, и получаване на резултата от нея.

▪ При анализа трябва да се има предвид, ако АО предоставя ЕАУ от ниво 4, изискваща такса за плащане, тя е с намалена такса спрямо таксата за присъствено заявяване и предоставяне, ако при прилагането на методиката за определяне на разходоориентиран размер на таксите по чл. 7а на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност се установи различен размер на разходите, съгласно чл.10а, ал 2 от ЗЕУ.

▪ Трябва да се разработят информативни текстове за всяка услуга, които включват като минимум:

- условия за предоставяне на услугата;
  - срокове за предоставяне на услугата;
  - такси за заявяване и съответно предоставяне на услугата;
  - начини за получаване на услугата;
  - резултат от предоставяне на услугата;
  - отказ от предоставяне на услугата.
- Информативните текстове за всяка услуга трябва да бъдат достъпни за потребителите още като първа стъпка от заявяването на услуга;
  - Тарифирането на услугите трябва да бъде реализирано така, че Системата да съхранява всички версии на тарифите за услуги (от дата до дата) и да прилага съответната тарифа, в зависимост от момента, в който е заявена дадена услуга;
  - Трябва да бъде оптимизиран потребителският път от влизане на сайта до заявяване и получаване на услуга и пътят от регистрация на нов потребител до заявяване и получаване на услуга;
  - При оптимизацията на потребителския път трябва да се отчита всяко действие от страна на потребителя (натискане на бутон, въвеждане на данни, прочитане на текст и пр.), което може да се спести.
  - Съгласно действащата нормативна уредба допустимите заявители на електронни административни услуги могат да бъдат разделени в няколко групи, като процесите по заявяване на ЕАУ и необходимите процеси по установяване на допустимостта на заявлението зависят от множество фактори. Трябва да бъде обърнато специално внимание на спецификите в процесите в зависимост от качеството, в което действа заявителят, за да се постигне максимална оптимизация на процеса, като същевременно се защити сигурността на търговския и гражданския оборот.
  - Предоставянето на ЕАУ от административните органи на гражданите и бизнеса да се извършва през Портала на електронното управление чрез хоризонталната система за е-форми, като се използва Единния модел за заявяване, заплащане и предоставяне на ЕАУ.
- В приложената диаграма са показани възможни разлики в бизнес процесите в зависимост от качеството, в което действа заявител на ЕАУ:

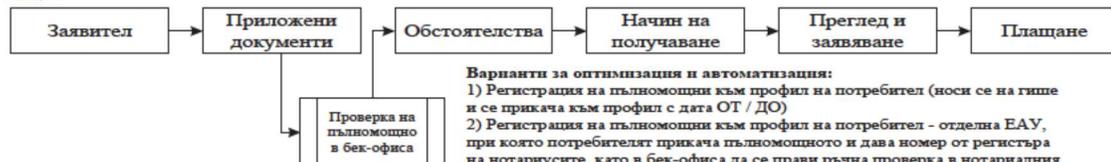
Процес по заявяване „в лично качество“:

Процес по заявяване на услуга като законен представител на юридическо лице:

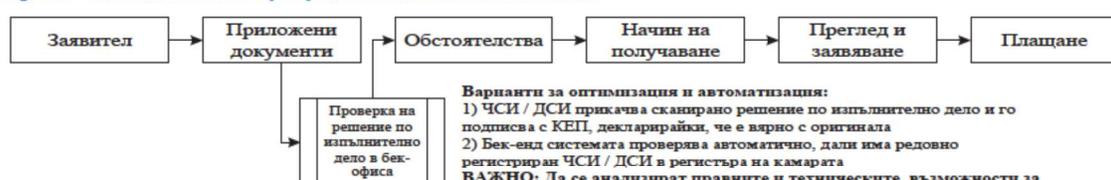

Процес по заявяване на услуга като пълномощник на физическо или юридическо лице:

Варианти за оптимизация и автоматизация:
 1) Регистрация на пълномощни към профил на потребител (носи се на гаше и се прикача към профил с дата ОТ / ДО)
 2) Регистрация на пълномощни към профил на потребител - отделна ЕАУ, при която потребителят прикача пълномощното и дава номер от регистъра на нотариусите, като в бек-офиса да се прави ръчна проверка в нотариалния регистър на пълномощните „Единство“, преди да се активира)
ВАЖНО: Да се анализират правните и техническите възможности за осигуряване на служебен достъп до регистъра на пълномощните, воден от нотариалната камара!

Процес по заявяване на услуга като длъжностно лице:

Варианти за оптимизация и автоматизация:
 1) ЧСИ / ДСИ прикачва сканирано решение по изпълнително дело и го подписва с КЕП, декларирайки, че е вярно с оригинала
 2) Бек-енд системата проверява автоматично, дали има редовно регистриран ЧСИ / ДСИ в регистъра на камарата
ВАЖНО: Да се анализират правните и техническите възможности за осигуряване на служебен достъп до регистъра на пълномощните, воден от нотариалната камара!

В приложената таблица са представени спецификите и разликите в бизнес процесите в зависимост от качеството, в което действа заявитель на ЕАУ, които трябва да бъдат отразени при реализацията на Системата:

Вид заявител	Особености	Специфични процеси
Физическо лице за собствени нужди	Заявява ЕАУ за лични нужди от свое име. Това е най-простият за реализиране случай	Услугата може да бъде предоставена, след като са изпълнени нуждите за идентификация, ако има такива -електронна идентификация по смисъла на ЗЕИ или ЕГН, извлечено от КЕП в преходния период, както и три имена или анонимно.
Законен представител на юридическо лице	Заявява ЕАУ, за да обслужи нужди на юридическо лице, на което е законен представител (т.е. заявителят е вписан като представляващ юридическото лице в съответен регистър)	Услугата може да бъде предоставена, след като са изпълнени нуждите за идентификация - електронна идентификация по смисъла на ЗЕИ или ЕГН, извлечено от КЕП в преходния период, както и автоматична проверка за представителна власт в ТР/ БУЛСТАТ/ ТРРЮЛНЦ.
Пълномощник на ФЛ или ЮЛ	Заявява ЕАУ, за да обслужи нужди на физическо или юридическо лице, което го е упълномощило (т.е. заявителят трябва да	Услугата може да бъде предоставена само след проверка на представителната власт в Регистъра с пълномощни на Нотариалната камара, чрез проверка в Регистъра на

Вид заявител	Особености	Специфични процеси
	разполага с пълномощно, което му дава необходимия обем и обхват на представителна власт, за заявяване и/или получаване на съответната услуга)	овластяванията по смисъла на ЗЕИ или при създадена възможност за регистриране на пълномощни към профила на потребителя или за заявяване на услугата. Пълномощник може да бъде и посредник за предоставяне на ЕАУ по реда на ЗЕУ, в т.ч. Центрове за комплексно административно обслужване.
Длъжностно лице (ЧСИ / ДСИ)	Заявява ЕАУ, за да изпълни определени свои задължения като длъжностно лице спрямо друго физическо или юридическо лице, за което следва да има съответен правен интерес.	Услугата може да бъде предоставена само след проверка на длъжностното лице в съответния регистър (ЧСИ/ ДСИ) и на правния интерес чрез изискване за декларирането му чрез изрична декларация, подписана с КЕП, и прилагане на копие от решение по изпълнително дело.

6.1.3 Изисквания за оптимизиране на процесите по подаване на декларации, изискуеми в съответствие с нормативната уредба и вътрешните правила

- Системата трябва да поддържа номенклатура с редактируеми шаблони на декларации, които да бъдат достъпни за актуализация за администраторите на Системата. Трябва да се поддържа история на версиите на шаблоните и да няма възможност за перманентно премахване/изтриване на шаблони, а само смяна на статуса им и публикуване на нова версия;

- Ако даден бизнес процес изисква подаване на декларация от страна на заявител на услуга, при достигане на съответната стъпка от процеса Системата трябва:

- да попълва автоматично всички персонални данни на заявителя в електронна форма, генерирана на база на съответния шаблон на декларация;
- да дава възможност на потребителя за избор на съответните обстоятелства, които може да декларира (ако шаблонът на декларацията предвижда възможност за деклариране на опционален набор от предефинирани обстоятелства);
- да изисква потвърждение на обстоятелствата от страна на потребителя;
- в случай че декларацията трябва да се попълни от лице, различно от заявителя, тя да може да се прикачи като електронно подписан документ или по електронен път да бъде отправяна покана към декларатора за електронно подписване.

- Всяка попълнена електронна декларация трябва да се прикачи автоматично от Системата към заявлението и да бъде подписана заедно с него от потребителя с електронен подпис, освен в случаите, когато заявителят и деклараторът са различни лица и декларацията е подписана отделно от декларатора.

6.1.4 Изисквания към регистрите и предоставянето на административните услуги

- Всяка удостоверителна административна услуга в обхвата на Системата трябва да бъде достъпна като вътрешноадминистративна електронна услуга чрез уеб-услуга, като комуникацията се подписва с електронен печат на институцията и с електронен времеви печат по смисъла на Регламент (ЕС) 910/2014;

- Всяка услуга, за която се допуска представителна власт, трябва да бъде интегрирана с Регистъра на овластяванията по смисъла на Закона за електронната идентификация;

- Системата не трябва да съхранява данни, на които Бенефициера не е първичен администратор, в случай че данните могат да бъдат извлечени в реално време от регистър на съответния първичен администратор при възможност чрез интеграционната шина за обмен на справочна и удостоверителна информация.

- Всички електронни административни услуги, предоставяни от административните органи на гражданите и бизнеса трябва да се заявяват през Портал за електронно управление.

- При предоставянето на ЕАУ е необходимо Изпълнителят да осъществи интеграция с хоризонталните системи на електронното управление.

Изпълнителят трябва да изготви Детайлна техническа спецификация (системен проект), която подлежи на одобрение от Бенефициера. В системния проект трябва да са описани всички изисквания за реализирането на системата. Изготвянето на системния проект включва следните основни задачи:

- Определяне на концепция на информационната система на базата на техническите параметри;

- Дефиниране на детайлни изисквания и бизнес процеси, които трябва да се реализират в Системата;

- Дизайн на информационната система, хардуерната и комуникационната инфраструктура;

- Изготвяне на план за техническа реализация;

- Определяне на потребителския интерфейс.

Изпълнението на задачите изисква дефиниране на модели на бизнес процеси, модели на стандартни справки и анализи, модели на печатни бланки, политика за сигурност и защита на данните, основни изграждащи блокове, транзакции, технология на взаимодействие, мониторинг на системата, спецификация на номенклатурите, роли в системата и други. При документирането на изискванията, с цел постигане на яснота и стандартизация на документите, е необходимо да се използва стандартен език за описание на бизнес процеси – BPMN.

Детайлната техническа спецификация (системен проект) подлежи на одобрение от Бенефициера. В случай на забележки, корекции или допълнения от страна на Бенефициера, Изпълнителят е длъжен да ги отрази в системния проект в срок не по-късно от 10 работни дни.

6.2.   Разработване на софтуерното решение (приложим за Дейност 1 и Дейност 2)

Етапът на разработка включва изпълнението на следните задачи, съобразени с отделните дейности разделени в два под-етапа:

6.2.1   Подетап 1 „Разработване на Регистър по несъстоятелност на физическите лица“ за Дейност 1, който включва:

- Разработка на модулите на информационната система съгласно изискванията на настоящите технически параметри и системния проект;

- Провеждане на вътрешни тестове на Системата (в среда на разработчика);

- Изготвяне на детайлни сценарии за провеждане на приемателните тестове за етапи „Тестване“ на функционалностите в обхвата на Дейност 1 на проекта.

6.2.2 Подетап 2 „Реализиране на интеграции с информационни системи за целите на Регистър по несъстоятелност на физическите лица“ за Дейност 2, който включва:

- Реализиране на възможност за обмен на данни с други системи – интеграция с ЕИСС във връзка с функционирането на регистъра (подробен списък с информация за системите, с които регистърът трябва да се интегрира трябва да бъде изготвен на база на извършения анализ от изпълнителя и посочен в детайлната техническа спецификация (системен проект).
- Изготвяне на детайлни сценарии за провеждане на приемателните тестове за етапи „Тестване“ на функционалностите в обхвата на Дейност 2 и „Внедряване“ на софтуерното решение в цялост (за Дейност 1 и Дейност 2) на проекта.

6.3. Тестване (приложим за Дейност 1 и Дейност 2)

Етапът на тестване включва изпълнението на следните задачи, съобразени с отделните дейности разделени в два под-етапа:

6.3.1 Подетап 1 „Тестване на изграденото софтуерно решение Регистър по несъстоятелност на физическите лица“ за Дейност 1

6.3.2 Подетап 2 „Тестване на реализирани интеграции с информационни системи за целите на Регистър по несъстоятелност на физическите лица“ за Дейност 2

Изпълнителят трябва да проведе тестване на софтуерното решение в създадена за целта тестова среда, за да демонстрира, че изискванията са изпълнени. Изпълнителят трябва да представи план за тестване с описание на обхвата на тестването.

6.4. Внедряване (приложим за Дейност 1 и Дейност 2 едновременно)

Изпълнителят трябва да внедри софтуерното решение в информационната и комуникационна среда на Агенция по вписванията. Това включва инсталиране, конфигуриране и настройка на програмните компоненти на системата в условията на експлоатационната среда.

Изпълнителят трябва да изготви и предостави:

- Детайлна техническа документация на системата, включваща и схемата на базата данни и нейното описание, описание на web сървисите;
- Подробни ръководства на потребители и администратори за работа и администриране на Системата.
- Инструкции и процедури за инсталиране, администриране и поддръжка.

6.5. Обучение (приложим за Дейност 1 и Дейност 2 едновременно)

Изпълнителят трябва да организира и да проведе онлайн обучения за следните групи и ползватели на софтуерното решение:

- Служителите на Агенция по вписванията – администратори на системата и служители, които ще бъдат ангажирани с воденето на регистъра по списък, предоставен от Агенция по вписванията – до 80 служители.

За провеждането на обученията Изпълнителят е длъжен да осигури за своя сметка необходимите учебни материали и лектори.

6.6. Гаранционна поддръжка (приложим за Дейност 1 и Дейност 2 едновременно)

Изпълнителят трябва да осигури за своя сметка гаранционна поддръжка от 24 месеца считано от датата на внедряване на софтуерното решение, съгласно описаното в т. 6.5 от настоящите ТП.

При необходимост, по време на гаранционния период трябва да бъдат осъществявани дейности по осигуряване на експлоатационната годност на софтуера и ефективното му използване от Бенефициера, в случай че настъпят явни отклонения от нормалните експлоатационни характеристики, заложи в системния проект.

Приоритетите на инцидентите и проблемите се определят от Бенефициера в зависимост от влиянието им върху работата на администрацията. Редът на отстраняването им се определя в зависимост от техния приоритет.

6.6.1 Обхват на дейностите по гаранционна поддръжка

Изпълнителят следва да предоставя услугите по гаранционна поддръжка, като предоставя за своя сметка единна точка за достъп за приемане на телефонни и e-mail съобщения

Дейностите по гаранционна поддръжка трябва да включват следния минимален обхват:

- Извършване на диагностика с цел осигуряване на правилното и безпроблемно функциониране на Системата;
- Регистриране на инцидент в Система за управление на инциденти и проблеми;
- Отстраняване на дефектите, открити в софтуерните и/или хардуерните модули;
- Възстановяването на работоспособността на Системата при евентуален срив;
- Предоставяне на консултации за идентифициране на проблеми в конфигурацията на ИТ средата (операционна система, база данни, middleware, хардуер и мрежи);
- Регулярен мониторинг на неразрешените инциденти, дефиниране на проблеми и оценка на ефектите върху договорените параметри на качеството за наличност и достъпност на Системата;
- Пълно документиране на разрешените инциденти, включително предприетите стъпки за разрешаването им, точното им класифициране, обратна връзка със засегнатите потребители относно предложеното решение, общо изразходвано време за разрешаване;
- Актуализация на документацията при установени явни несъответствия с фактически реализираните функционалности, както и в случаите, в които са извършени действия по отстраняване на дефекти и грешки, в рамките на гаранционната поддръжка.

6.6.2 Управление на инциденти (incident management)

С цел осигуряване на работоспособността на Системата и повишаване на качеството на обслужване на потребителите ѝ в етапа на нейната експлоатация, Изпълнителят трябва да осигури бързо и ефективно регистриране на възникнали инциденти и безпроблемното им отстраняване.

I-во ниво на поддръжка – за изпълнение на тези дейности се сформира екип от експерти на Бенефициера. Задачите на екипа са да извършва дейности по наблюдение на Системата, регистриране, описание и обслужване на инциденти с цел улесняване идентифицирането на

причините за възникване, първоначален анализ и класифициране на инциденти, ескалиране на заявки към II-ро ниво поддръжка, документиране на дейностите и изготвяне на доклади.

II-ро ниво на поддръжка – екипът се сформира от експерти на Изпълнителя, които разглеждат, анализират и отстраняват всички възникнали инциденти при спазване на процедурата. Екипът изпълнява следните задачи: обслужване на ескалираните от I-во ниво на поддръжка инциденти, анализирани и класифициране на инциденти, разследване и диагностика на инцидента и установяване на средствата и каналите за разрешаване, разрешаване на инцидента и възстановяване на оперативността на всички засегнати компоненти;

III-то ниво на поддръжка – екипът се сформира от експерти на Изпълнителя, които разрешават инцидент, ескалиран от екипа на II-ро ниво на поддръжка, осигуряват безпроблемното функциониране на Системата, проактивно изследват инцидент с цел откриване на конкретната причина за възникването му, правят предложения за промени в компонентите, свързани с решаването на регистрирани проблеми.

Процесът на управление на инциденти се осъществява чрез използване на Система за управление на заявки (Service/Help Desk), собственост на Изпълнителя, която гарантира разпознаването им, тяхната проследимост и позволява документиране, комуникиране и одобрение по идентификация, разследване и отстраняване на причини за възникване на инциденти и проблеми.

6.6.3 Управление на качеството при отстраняване на инциденти и проблеми. Параметри на качеството.

Чрез гаранционната поддръжка Изпълнителят трябва да осигури гарантиране на работоспособността, да поддържа непрекъснатост на работата на Системата, с което се обезпечават неприкосновеността и сигурността на обработваната информация.

6.6.4 Минимални изисквания към параметрите на качеството

Системата трябва да работи в режим 7/24/365. Конкретните параметри, свързани с достигането на необходимото ниво на работоспособност през гаранционния период, са дадени в Таблицы от 1 до 5.

Таблица 1

Наличност на Системата в проценти и часове на годишна база				
Система	В рамките на работните часове	Максимално сумарно отпадане на Системата в работно време за една година	Извън рамките на работните часове	Максимално сумарно отпадане на Системата в извън работно време за една година
	99,50%	<15 часа	98,00%	<116 часа

Таблица 2

Планиране на прекъсвания (планирана недостъпност) на Системата		
Продължителност на планирана недостъпност		
< 1 час	от 1 до 6 часа	от 6 до 11 часа

По всяко време	Извън работните часове	В почивни дни или по време на официални празници
<p>Забележка:</p> <p>(a) Ако планираното прекъсване може да надхвърли 11 часа трябва да се раздели на две (или повече прекъсвания), които не превишават 11 часа.</p> <p>(b) Работните часове са съгласно Таблица „Дефиниции“.</p> <p>(c) Цитираните в таблицата данни и системи са актуални към датата на изготвяне на настоящия документ. При настъпили промени, системите ще бъдат актуализирани.</p> <p>Важно: Обявяването на планирано прекъсване става посредством уведомяване на Бенефициера минимум 7 работни дни предварително. Уведомяването трябва да съдържа:</p> <ul style="list-style-type: none"> - засегната/и система/и; - начална дата и час; - крайна дата и час; - причина. 		

Таблица 3

Приоритети	
Приоритет	Въздействие върху работните процеси
1 Критичен	<p><u>Критично влияние</u> върху работните процеси. Изисква незабавно действие, като работата продължава до неговото отстраняване.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пълно прекъсване на една или повече ЕАУ, предоставяни от администрацията, прекъсване работата на регистри, приложни програмни интерфейси; • Недостъпност до предоставяни през функционалността на Системата ЕАУ, които пряко и съществено засягат ключови или голям брой клиенти; • Висок риск от финансови загуби и/или засягане на имиджа на администрацията или негови контрагенти; • Създава висок риск за компрометиране на информация в Системата; • Нарушена комуникация в инфраструктурата на държавната администрация и с други държави членки на ЕС или на аналогични системи; • Риск за съществено прекъсване или излизане от строя на Системата; • Критична функционалност не функционира нормално или има критично и негативно отражение върху операциите на потребителите или системната среда във ведомство на Бенефициера или в имиджа на същото или е възникнало непланирано преустановяване на достъпността.
2 Висок	<p><u>Съществено влияние</u> върху работните процеси. Изисква ангажиране на необходимите ресурси за отстраняването на проблема, като работата продължава в нормалните работни часове до неговото отстраняване.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Влошаване на качеството на предлагана услуга или достъп до такава, без пълно прекъсване; • Създаване на сериозен риск от възникване на инцидент с критичен приоритет; • Критична функционалност функционира непълноценно или има силно неблагоприятно отражение върху работните процеси вследствие на неприемлива производителност или генериране на грешни данни.

3 Среден	<p><u>Несъществено влияние</u> върху работните процеси. Изисква ангажиране на необходимите ресурси за отстраняване на проблема, като работата за неговото отстраняване е не-повече от 7 работни дни.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ограничено въздействие върху работата на Системата, което засяга или създава неудобство за изпълнение на отделни функции, без да има цялостно отражение върху функциите ѝ. Забавяне на отстраняването му може да доведе до възникване на инцидент от по-високо ниво. Нормалната производителност на Системата или част от него е влошена, но по-голяма част от функционалната му способност е незасегната.
4 Нисък	<p><u>Няма пряко влияние</u> върху работните процеси в момента на възникването му. Изисква ангажирането на необходимите ресурси за отстраняване на проблема, като работата за неговото отстраняване е не-повече от 14 работни дни</p> <ul style="list-style-type: none"> В момента липсва пряко влияние върху функционирането на Системата, но не решаването му в определен срок крие потенциален риск от възникване на инцидент с по-висок приоритет. Обикновено се свързва с подобряване на функционирането на услуга, предоставяна от Системата или развитието ѝ. Отстраняването се планира съвместно с Бенефициера и е обект на средносрочно планиране. Бенефициера може да изисква информация или помощ по възможните решения.

Таблица 4

Параметри на качеството при отстраняване на инцидент				
Приоритет на инцидента	Време за реакция, max	План за решение, max	Начин на отстраняване	Срок за отстраняване на инцидента, max
1	30 минути	2 ч.	В специална версия	6 часа
2	1 час	4 ч.	В специална версия	12 часа
3	1 работен ден	1 седмица	В следваща версия	15 работни дни
4	1 работен ден	1 седмица	В следваща версия	30 работни дни

Забележки:

- Приоритетите се определят от Бенефициера, съгласно Таблица №3 Приоритети.
- За инциденти от 1 и 2 приоритет, ако за времето на отстраняване на проблема бъде намерено временно решение, с което изцяло се възстановява работоспособността на Системата, Бенефициера може да понижи приоритета на инцидента без да го закрива.
- Всички, посочени в таблицата, времена започват да текат от момента на регистриране в Системата за управление на инциденти на Бенефициера.
- При обективна невъзможност да бъдат спазени сроковете в таблицата, Бенефициера може да ги промени за конкретен инцидент;

Таблица 5

Параметри на качеството при отстраняване на проблем				
Приоритет на проблема	Време за реакция, max	План за решение, max	Начин на отстраняване	Срок за отстраняване на проблема, max
1	1 час	4 часа	В специална версия	24 часа
2	2 часа	24 часа	В специална версия	72 часа
3	1 работен ден	1 седмица	В следваща версия	15 работни дни
4	1 работен ден	1 седмица	В следваща версия	30 работни дни

Забележки:

- За инциденти от 1 и 2 приоритет, ако за времето на отстраняване на проблема бъде намерено временно решение, с което изцяло се възстановява работоспособността на Системата, Бенефициера може да снижи приоритета на инцидента без да го закрива.
- Всички, посочени в таблицата, времена започват да текат от момента на регистриране в Системата за управление на инциденти на Бенефициера.

7. ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ В ДЪРЖАВНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

Всички информационни системи и софтуерните компоненти в администрацията, в т.ч. регистри, интернет страници, вътрешни информационни системи, потребителски интерфейси към съществуващи системи, системи за предоставяне на електронни административни услуги и за електронен документооборот, трябва да отговарят на изискванията на Закона за електронното управление, Закона за киберсигурност, Закона за достъп до обществена информация и Закона за достъп до пространствени данни и подзаконовата нормативна база към тях. Неизпълнението на тези изисквания от страна на изпълнителите по проекти за разработка и/или надграждане на информационни системи/ регистри/ ЕАУ е основание за неприемане на разработеното софтуерно решение от страна на Бенефициера.

7.1. Функционални изисквания към информационната система

7.1.1. Интеграция с външни информационни системи

За реализиране на основни бизнес процеси Системата трябва да поддържа интеграция в реално време с хоризонталните и централните информационни системи на електронното управление, както следва:

Интеграция с хоризонталните системи на ЕУ

Интеграцията на Системата с хоризонталните системи за електронно управление се осъществява чрез разработване и внедряване на служебен интерфейс за обмен на данни, както следва:

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
F1	Информационна система за електронна автентикация версия 2.0	Задължително, до влизане в сила на Националната схема за електронна идентификация по ЗЕИ.	

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
F2	Информационна система за сигурно електронно връчване	Задължително, ако е приложимо.	
F3	Информационна система за електронно плащане	Задължително за информационни системи, чрез които се извършват плащания на такси за ЕАУ с ниво на електронизация 4 и други задължения.	
F4	Информационна система за електронни форми	Задължително, ако е приложимо.	Неприложимо.
F5	Информационна система за е-валидация	Задължително, ако е приложимо.	Неприложимо.

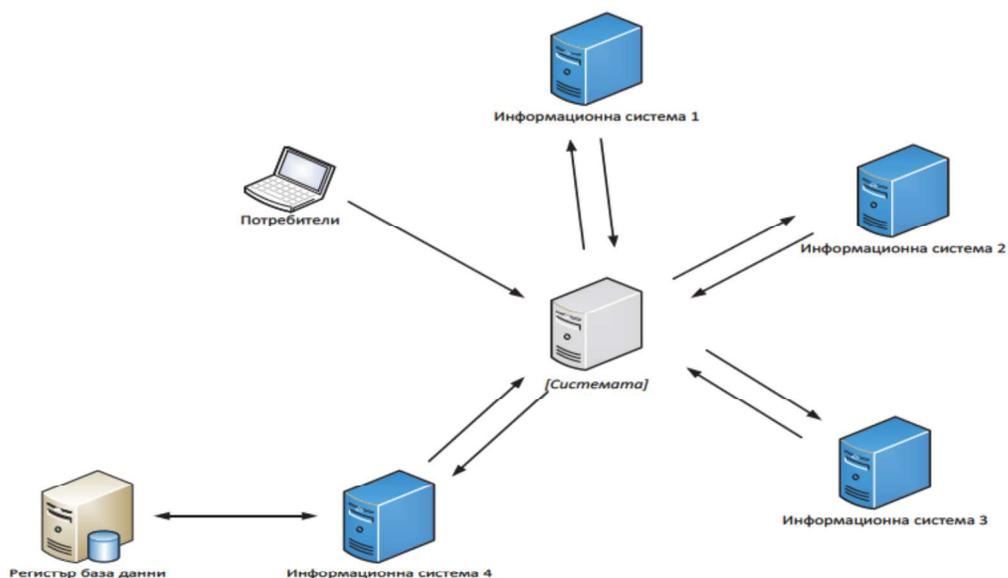
Интеграция с други информационни системи

- Единна информационна система на съдилищата.

*Финален списък с идентифицираните системи, с които трябва да се интегрира регистърът по несъстоятелност на физическите лица трябва да бъде съставен от Изпълнителя на база на извършения анализ и да бъде документиран в детайлната техническа спецификация (системен проект).

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
F6	Интегрираната информационна система на държавната администрация (ИИСДА), в частност Регистъра на услугите, в който се вписват допустимите заявители и получатели на административни услуги - например: проверка на достъпа до съответните обстоятелства, посочване на идентификатор на конкретна административна услуга, за която е нужно извличането на съответните обстоятелства от регистрите;	Задължително, ако чрез Системата се предлагат ЕАУ.	
F7	При реализиране на системи за документооборота на административните органи, касаеща обмена на електронни документи, интеграцията да се извършва съгласно технически протокол, който позволява	Задължително, ако е приложимо.	Неприложимо. Разработката не касае система за документооборота.

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
	<ul style="list-style-type: none"> ○ обмен на документи между различни системи за документооборот в различни администрации; ○ проследяване на движението на документа и етапа на процедурата по разглеждането или съставянето му. 		
F8	Интеграциите с външни информационни системи и регистри трябва да се реализира чрез стандартен интеграционен слой, съгласно действащите изисквания за оперативна съвместимост	Задължително	

7.1.2. Използване на интеграционния слой на електронното управление

Интеграция на Системата чрез използване на интеграционния слой на ЕУ, включващ:

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
F9	<p>Интеграционна шина за обмен на справочна и удостоверителна информация (RegiX):</p> <ul style="list-style-type: none"> - В случай че Системата се явява първичен регистър на данни, с цел присъединяване към интеграционната шина и в последствие използването на 	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
	<p>първичните данни от други АО, е необходимо да се предвиди разработката на адаптер, който да се реализира съгласно стандарта, публикуван на Портала за електронно управление, в раздел „Разработчици“;</p> <p>- При условие, че Системата използва данни от ПАД, трябва да бъде предвидена интеграция с първични регистри чрез стандартен междинен слой или чрез националната схема за електронна идентификация – конкретната реализация трябва да бъде одобрена от Бенефициера след приключване на етапа на бизнес-анализ.</p>		
F10	Интеграционна шина за обмен на електронни документи	Задължително, когато се обменят електронни документи чрез документооборотни системи.	Неприложимо. Разработката не касае система за документооборота.
F11	Интеграционна шина за достъп и управление на ИТ услуги и данни на МЕУ	Препоръчително	
F12	Информационна система за централизирано поддържане на регистри	Задължително, когато се изграждат регистри, които са били водени на хартия и не са включени в графика за привеждане на регистрите на АО в съответствие със ЗЕУ чрез ИСЦИПР (ПМС 232/20.11.2023 г.)	Неприложимо, тъй като регистърът ще поддържа сложни и комплексни процеси.
F13	Да се реализира служебен интерфейс за автоматизиран онлайн обмен на данни и предоставяне на вътрешни електронни административни услуги.	Задължително	
F14	Трябва да бъде разработен и внедрен служебен онлайн интерфейс за автоматизирано машинно поискване и	Задължително, ако е приложимо.	

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
	предаване на история на изпълнените транзакции по машинен обмен на данни, предоставените електронни услуги и начислени такси, към информационни системи на други публични институции и доставчици на обществени услуги, с оглед предоставяне на КАО, съгласно действащите изисквания за оперативна съвместимост.		

7.1.3. Технически изисквания към интерфейсите

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
F15	Служебните онлайн интерфейси трябва да се предоставят като уеб-услуги (web-services) и да осигуряват достатъчна мащабируемост и производителност за обслужване на синхронни заявки (sync pull) в реално време, с максимално време за отговор на заявки под 1 секунда за 95% от заявките, които не включват запитвания до регистри и външни системи.	Задължително	
F16	Необходимо е да бъде разработен и внедрен служебен онлайн интерфейс за автоматизирано изпращане на транзакционна история към системата за електронна идентификация, съгласно действащите изисквания за оперативна съвместимост.	Задължително	
F17	Трябва да бъде разработен и внедрен служебен онлайн интерфейс за електронни разплащания чрез интеграция с Централен виртуален ПОС терминал, позволяващ заплащане на такси за ЕАУ и други по електронен път без дължими преводни такси и комисиони.	Задължително за информационни системи, чрез които се извършват плащания на такси за ЕАУ с ниво на електронизация 4 и други задължения	Ще бъде определено на етап „Анализ на данните и изискванията и изготвяне на Детайлна техническа спецификация (Системен проект)“
F18	Всички публични и служебни онлайн интерфейси трябва да бъдат реализирани с поддръжка на режими „push“ и „pull“, в асинхронен и синхронен вариант – практическото прилагане на всяка от комбинациите трябва да бъде	Ако е приложимо	

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
	определено на етап бизнес-анализ и да бъдат съобразени реалните казуси (use cases), които всеки интерфейс обслужва.		
F19	Трябва да се реализира интегриране на модул за разпределен кохерентен кеш (Distributed Caching) на „горещите данни“, които Системата получава и/или които се обменят през служебните онлайн интерфейси, като логиката на Системата трябва гарантира кохерентност (Cache Coherency) между кешираните данни и данните, съхранявани в базите данни.	Задължително	
F20	Да бъде предвидено създаването и поддържането на тестова среда, достъпна за използване и извършване на интеграционни тестове от разработчици на информационни системи, включително такива, изпълняващи дейности за други администрации или за бизнеса, с цел по-лесно и устойчиво интегриране на съществуващите и бъдещи информационни системи.	Задължително	

7.1.4. Електронна идентификация на потребителите

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
F21	Електронната идентификация на всички потребители трябва да бъде реализирана в съответствие с изискванията на Регламент ЕС 910/2014 и ЗЕИ.	Задължително	
F22	влизане в сила на националната схема за електронна идентификация по ЗЕИ в Системата трябва да бъде осъществена интеграция с хоризонталната система на електронното управление – е-автентикация v2.0, която поддържа интеграция с външни доставчици на идентичност, съгласно §5 от Преходни и Заключителни разпоредби на НОИИСПЕАУ. Реализацията на интеграцията трябва да бъде осъществена по стандартни протоколи SAML 2.0 и/или OpenID Connect.	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
F23	Системата трябва да поддържа и стандартен подход за регистрация на потребители с потребителско име и парола - за потребители, които нямат издадени удостоверения за електронна идентичност, и за потребители, които желаят да продължат да използват електронни административни услуги с КЕП.	Препоръчително	Неприложимо. ЕАУ ще бъдат достъпни с ниво на осигуреност „високо“.
Процес по регистрация на потребители			
F24	Да се предостави възможност за визуализиране на информацията относно стъпките по регистрация и информацията във връзка с процеса за потвърждаване на регистрацията и активиране на потребителския профил. Съвети към потребителите за проверка на настройките на имейл клиентите, свързани с блокиране на спам, и съвети за включване на домейна на Бенефициера в "бял списък".	Задължително	Ако е приложимо.
F25	Да има възможност за избор на потребителско име с контекстна валидация на полетата (in-line validation), включително и за избраното потребителско име и визуализиране на сложността на паролата като "слаба", "нормална" и "силна".	Препоръчително	Неприложимо. ЕАУ ще бъдат достъпни с ниво на осигуреност „високо“.
F26	Да се реализира функционалност за потвърждение и активиране на регистрацията чрез изпращане на съобщение до регистрирания имейл адрес на потребителя, с еднократно генериран токен с ограничена времева валидност за потвърждение на регистрацията. Възможност за последващо препращане на имейла за потвърждение, в случай че е бил блокиран от системата на потребителя.	Задължително	Ако е приложимо.
F27	При реализиране на вход в Системата с удостоверение за електронна идентичност, по Националната схема за електронна идентификация по ЗЕИ, Системата трябва да използва потребителския профил, създаден в нея, чрез интерфейси и по протоколи съгласно подзаконовата нормативна уредба към Закона за	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
	електронната идентификация. В случай че даден потребител има регистриран потребителски профил в Системата, който е създаден преди въвеждането на националната схема за електронна идентификация, Системата трябва да предлага на потребителя възможност за "сливане" на профилите и асоцииране на локалния профил с този от националната система за електронна идентификация. Допустимо е Системата да поддържа и допълнителни данни и метаданни за потребителите, но само такива, които не са включени като реквизити в централизирания профил на потребителя в системата за електронна идентификация.		
F28	Системата трябва да се съобразява с предпочитанията на потребителите, дефинирани в потребителските им профили в системата за електронна идентификация, по отношение на предпочитаните комуникационни канали и канали за получаване на нотификации.	Задължително	

7.1.5. Отворени данни

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
F29	Трябва да бъде разработен и внедрен автоматизиран интерфейс за осигуряване на свободен публичен автоматизиран достъп до документите, информацията и данните в Системата (наричани заедно „данните“). Интерфейсът трябва да осигурява достъп до данните в машинночетим, отворен формат, съгласно всички изисквания на Директива 2013/37/ЕС за повторна употреба на информацията в обществения сектор и на Закона за достъп до обществена информация.	Задължително за системи, които предоставят данни по ЗДОИ	
F30	Трябва да бъде разработен и внедрен онлайн интерфейс за предоставяне на пространствени данни, в машинночетим, отворен формат и интеграция с Националния портал за достъп до пространствени данни, съгласно всички изисквания на Директива 2007/2/ЕО и Закона за	Задължително за ИС, които обработват пространствени данни	Неприложимо, регистърът няма да обработва пространствени данни.

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
	достъп до пространствени данни. Трябва да се поддържат всички набори от данни, които са изискуеми по Директива 2007/2/ЕО и за които Бенефициерът се явява първичен администратор на данните.		
F31	Да бъде предвидена разработката и внедряването на отворени онлайн интерфейси и практически механизми, които да улеснят търсенето и достъпа до данни, които са на разположение за повторна употреба, като например списъци с основни документи и съответните метаданни, достъпни онлайн и в машинночетим формат, както и интеграция с Портала за отворени данни https://data.egov.bg/ , който съдържа връзки и метаданни за списъците с материали, съгласно изискванията на Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ).	Задължително за системи, които предоставят данни по ЗДОИ	
F32	Трябва да се разработи и да се поддържа актуално публично описание на всички служебни и отворени интерфейси, отворените формати за данни, заедно с историята на промените в тях, в структуриран машинночетим формат.	Задължително	
F33	Трябва да се разработят процеси по предоставяне на данни в отворен, машинночетим формат заедно със съответните метаданни. Форматите и метаданните следва да съответстват на официалните отворени стандарти.	Задължително	

7.1.6. *Формиране на изгледи*

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
F34	Потребителите на Системата трябва да получават разрези на информацията чрез филтриране, пренареждане и агрегиране на данните. Резултатът се представя чрез: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Визуализиране на таблици; ▪ Графична визуализация на екран; ▪ Експорт на данни в един или в няколко от изброените формати – ODF, Excel, 	Задължително	Посочените формати ще бъдат финално уточнени в Детайлна техническа спецификация (системен проект).

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
	PDF, HTML, TXT, XML, CSV и запис върху електронен носител.		

7.1.7. Администриране на Системата

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
F35	Системата трябва да осигурява администриране на потребителите и правата за достъп чрез административен панел, с който администраторите на системата да създават профили, управляват, назначават, отнемат роли и права на потребителите.	Задължително	

7.2. Нефункционални изисквания към информационната система

7.2.1. Авторски права и изходен код

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
NF1	Всички компютърни програми, които се разработват за реализиране на Системата, трябва да отговарят на критериите и изискванията за софтуер с отворен код.	Задължително	
NF2	Всички авторски и сродни права върху произведения, обект на закрила на Закона за авторското право и сродните му права, включително, но не само, компютърните програми, техният изходен програмен код, структурата и дизайнът на интерфейсите и базите данни, чието разработване е включено в предмета на поръчката, възникват за Бенефициера пълен обем без ограничения в използването, изменението и разпространението им и представляват произведения, създадени по поръчка на Бенефициера съгласно чл. 42, ал. 1 от Закона за авторското право и сродните му права.	Задължително	
NF3	Приложимите и допустими лицензи за софтуер с отворен код са: <ul style="list-style-type: none"> • GPL (General Public License) 3.0; 	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
	<ul style="list-style-type: none"> • LGPL (Lesser General Public License); • AGPL (Affero General Public License); • Apache License 2.0; • New BSD license; • MIT License; • Mozilla Public License 2.0 • EUPL (European Union Public License). 		
NF4	Изходният код (Source Code), разработван по проекта, както и цялата техническа документация трябва да бъдат публично достъпни онлайн като софтуер с отворен код от първия ден на разработка чрез използване на система за контрол на версиите и хранилището по глава шеста, раздел IV „Хранилище за изходен код“ от НОИИСРЕАУ.	Задължително	
NF5	При реализиране на системата да се изследва възможността резултатният продукт (Системата) да се изгради частично (библиотеки, пакети, модули) или изцяло на базата на съществуващи софтуерни решения, които са софтуер с отворен код. Когато е финансово оправдано, да се предпочита този подход пред изграждането на собствено софтуерно решение в цялост, от нулата.	Задължително	
NF6	Да бъде предвидено използването на Система за контрол на версиите и цялата информация за главното копие на хранилището, прието за оригинален и централен източник на съдържанието, да бъде достъпна публично, онлайн, в реално време.	Задължително	

7.2.2 Системна и приложна архитектура

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
NF7	Системата трябва да бъде реализирана като разпределена модулна информационна система. Системата трябва да бъде реализирана със	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
	<p>стандартни технологии и да поддържа общоприети комуникационни стандарти, които ще гарантират съвместимост на Системата с бъдещи разработки. Съществуващите модули/функционалности трябва да бъдат рефакторирани и/или надградени по начин, който да осигури изпълнението на настоящето изискване.</p>		
NF8	<p>Бизнес процесите и услугите трябва да бъдат проектирани колкото се може по-независимо с цел по-лесно надграждане, разширяване и обслужване. Системата трябва да е максимално параметризирана и да позволява настройка и промяна на параметрите през служебен (администраторски) потребителски интерфейс;</p> <p>Трябва да бъде реализирана функционалност за текущ мониторинг, анализ и контрол на изпълнението на бизнес процесите в Системата.</p>	Препоръчително	
NF9	<p>При разработката, тестването и внедряването на Системата Изпълнителят трябва да прилага наложени се архитектурни (SOA, MVC или еквивалентни) модели и дизайн-шаблони, както и принципите на обектно ориентирания подход за разработка на софтуерни приложения. Системата трябва да бъде реализирана със софтуерна архитектура, ориентирана към услуги - Service Oriented Architecture (SOA).</p>	Задължително	
NF10	<p>Взаимодействията между отделните модули в Системата и интеграциите с външни информационни системи трябва да се реализират и опишат под формата на уеб-услуги (Web Services), които да са достъпни за ползване от други системи в държавната администрация, а за определени услуги – и за гражданите и бизнеса. За всеки от отделните модули/функционалности на Системата следва</p>	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
	да се реализират и опишат приложни програмни интерфейси – Application Programming Interfaces (API). Приложните програмни интерфейси трябва да са достъпни и за интеграция на нови модули и други вътрешни или външни системи.		
NF11	Приложните програмни интерфейси и информационните обекти задължително да поддържат атрибут за версия.	Задължително	
NF12	Програмните интерфейси, изискуемите метаданни и атрибути за версия и достъп до стари версии трябва задължително да са налични и готови за използване минимум 24 месеца след публикуване на нова версия.	Задължително	
NF13	Версията на програмните интерфейси, представени чрез уеб-услуги, трябва да поддържа версията по един или няколко от следните начини: <ul style="list-style-type: none"> • Като част от URL-а; • Като GET параметър; • Като HTTP header (Accept или друг). 	Задължително	
NF14	За всеки отделен приложен програмен интерфейс трябва да бъде разработен софтуерен комплект за интеграция (SDK) на поне две от популярните развойни платформи (.NET, Java, PHP).	Задължително	
NF15	Системата трябва да осигурява възможности за разширяване, резервиране и балансиране на натоварването между множество инстанции на сървъри с еднаква роля.	Задължително	
NF16	При разработването на Системата трябва да се предвидят възможни промени, продиктувани от непрекъснато променящата се нормативна, бизнес и технологична среда. Основно изискване се явява необходимостта информационната система да бъде разработена като гъвкава и лесно адаптивна, като отчита законодателни,	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
	административни, структурни или организационни промени, водещи до промени в работните процеси.		
NF17	Изпълнителят трябва да осигури механизми за реализиране на бъдещи промени в Системата без промяна на съществуващия програмен код. Когато това не е възможно, времето за промяна, компилиране и пускане в експлоатация трябва да е сведено до минимум. Бъдещото развитие на Системата ще се налага във връзка с промени в правната рамка, промени в модела на работа на потребителите, промени във външни системи, интегрирани със Системата, отстраняване на констатирани проблеми, промени в модела на обслужване и др. Такива промени ще се извършват през целия период на експлоатация на Системата, включително и по време на гаранционния период.	Задължително	
NF18	Архитектурата на Системата и всички софтуерни компоненти (системни и приложни) трябва да бъдат така подбрани и/или разработени, че да осигуряват работоспособност и отказоустойчивост на Системата, както и недискриминационно инсталиране (без различни условия за инсталиране върху физическа и виртуална среда) и опериране в продуктивен режим, върху виртуална инфраструктура, съответно върху Държавния хибриден частен облак (ДХЧО).	Задължително	
NF19	Мрежата на държавната администрация (ЕЕСМ) ще бъде използвана като основна комуникационна среда и като основен доставчик на защитен Интернет капацитет (Clean Pipe) – изискванията на софтуерните компоненти по отношение на използвани комуникационни протоколи, TCP портове и пр. трябва да бъдат детайлно документирани от Изпълнителя, за да се осигури	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
	максимална защита от хакерски атаки и външни прониквания чрез прилагане на подходящи политики за мрежова и информационна сигурност от Бенефициера в инфраструктурата на Държавния хибриден частен облак и ЕЕСМ.		
NF20	За търсене трябва да се използват системи за пълнотекстово търсене (например Solr, Elastic Search). Не се допуска използването на индекси за пълнотекстово търсене в СУБД.	Задължително	
NF21	Системата трябва да бъде разработена така, че да позволява използването ѝ от много различни институции (т.нар. multitenancy), като за използване от нова институция не трябва да се изисква нова инсталация.	Задължително, ако е приложимо	
NF22	Трябва да бъде създаден административен интерфейс, чрез който може да бъде извършвана конфигурацията на софтуера.	Задължително	
NF23	Всеки обект в системата трябва да има уникален идентификатор.	Задължително	
NF24	Записите в регистрите не трябва да подлежат на изтриване или на промяна, а всяко изтриване или промяна трябва да представлява нов запис	Задължително	

7.2.3 Повторно използване (преизползване) на ресурси и готови разработки

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
NF25	Проектът следва максимално да преизползва налични публично достъпни инструменти, библиотеки и платформи с отворен код. За реализацията на Системата следва да се използват в максимална степен софтуерни библиотеки и продукти с отворен код.	Задължително	
NF26	Отворените проекти трябва да отговарят на следните критерии:	Задължително	Ако е приложимо.

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
	<ul style="list-style-type: none"> • За разработката им да се използва система за управление на версиите на кода и да е наличен механизъм за съобщаване на несъответствия и приемане на допълнения; • Да имат разработена техническа документация за актуалната стабилна версия; • Да имат повече от един активен програмист, работещ по развитието им; • Да имат възможност за предоставяне на комерсиална поддръжка; • Да нямат намаляваща от година на година активност; • По възможност проектите да са подкрепени от организации с идеална цел, държавни или комерсиални организации; • По възможност проектите да имат разработени unit tests с code coverage над 50%, а проектът да използва Continuous Integration (CI) подходи – build bots, unit tests run, регулярно използване на статични/динамични анализатори на кода и др. 		
NF27	Използването на софтуер със затворен код и на инструменти, библиотеки, продукти и системи с платен лиценз става за сметка на Изпълнителя, като е допустимо в случаите, когато липсва подходяща свободна алтернатива с необходимата функционалност или тя не отговаря на горните условия.	Задължително	Ако е приложимо.
NF28	Ако Изпълнителят предложи внедряване на Системата чрез използване на софтуерно решение със затворен код, то той трябва да обоснове, че това решение е икономически по-изгодно, отколкото разработка на софтуерно решение с отворен код.	Задължително	Ако е приложимо.
NF29	Изпълнителят трябва да осигури поддръжка от комерсиална организация, развиваща основните отворени продукти, които ще бъдат използвани като минимум за операционните системи и	Препоръчително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
	софтуерните продукти за управление на базите данни.		
NF30	<p>При използването на свободни имплементации на софтуерни библиотеки е необходимо да се организира копие (fork) на съответното хранилище в общото хранилище за проекти с отворен код, финансирани с публични средства в България (https://git.egov.bg/explore/projects).</p> <p>Използващите свободните библиотеки компоненти задават за "upstream repo" хранилищата, като задължително се реферира използваната версия/ commit identifier.</p>	Задължително	Ако е приложимо.
NF31	<p>Когато се налага промяна в изходния код на използван софтуерен компонент, промените трябва да се извършват във fork хранилището в съответствие с изискванията на основния проект. Изпълнителят трябва да извърши необходимите действия за включване на направените промени в основния проект чрез "pull requests" и извършване на необходимите изисквани от разработчиците на основния проект промени до приемането им. Тези дейности трябва да бъдат извършвани по време на целия проект. При установяване на наличие на нови версии на използваните проекти се извършва анализ на влиянието върху настоящата система. В случаите, при които се оптимизира използвана функционалност, отстраняват се пропуски в сигурността, стабилността или бързодействието, новата версия се извлича и използва след успешното изпълнение на интеграционните тестове.</p>	Задължително	

7.2.4 Изграждане и поддръжка на множество среди

Изпълнителят трябва да изгради и да поддържа минимум следните логически разделени среди:

Среда	Описание
Среда за развойна дейност (Development)	Чрез Development средата се осигурява работата по разработката, усъвършенстването и развитието на Системата. В тази среда са налични и допълнителните софтуерни системи и инсталации, необходими за управление на разработката – continuous integration средства, системи за автоматизирано тестване и др.
Staging	Чрез Staging средата се извършват тестове преди разгръщане на нова версия от Development средата върху Production средата. В нея се извършват всички интеграционни тестове, както и тестовете за натоварване.
Тестова (Sandbox, Testing)	Чрез Sandbox средата всички, които трябва да се интегрират към Системата, могат да тестват интеграцията си, без да застрашават работата на продукционната среда.
Продукционна (Production)	Това е средата, която е публично достъпна за реална експлоатация и интеграция със съответните външни системи и услуги.

Управлението на средите трябва да става чрез автоматизирана система за провизиране и разгръщане на системните компоненти. При необходимост от страна на Бенефициера Изпълнителят трябва да съдейства за изграждането на нови системни среди.

7.2.5 Процес на разработка, тестване и разгръщане

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
NF32	Процесите, свързани с развитието на Системата, трябва да гарантират висока прозрачност и възможност за обществен контрол над всички разработки по проекта. Изграждането на доверие в гражданите и в бизнеса налага радикално по-висока публичност и прозрачност чрез отворена разработка и публикуването на системите компоненти под отворен лиценз от самото начало на разработката. По този начин те биха могли да съдействат в процесите по развитие и тестване на разработките през целия им жизнен цикъл.	Задължително	
NF33	Всички софтуерни приложения, системи, подсистеми, библиотеки и компоненти, които са необходими за реализацията на Системата, трябва да бъдат разработвани като софтуер с отворен код и да бъдат достъпни в публично хранилище. Към настоящия момент следва да се използва общото хранилище за проекти с	Задължително.	

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
	отворен код, финансирани с публични средства в България (https://git.egov.bg/explore/projects). В случай, че върху част от компонентите, нужни за компилация, има авторски права, те могат да бъдат или в отделно хранилище с подходящия за това лиценз или за тях трябва да бъде предоставен заместващ „mock up“ компонент, така че да не се нарушава компилацията на проекта.		
NF34	За всеки един разработван компонент Изпълнителят трябва да покрие следните изисквания за гарантиране на качеството на извършваната разработка и на крайния продукт: <ul style="list-style-type: none"> • Документиране на Системата в изходния код, минимум на ниво процедура/функция/клас; • Покритие на минимум 50% от новата функционалност и 20% от съществуващата; • Използване на continuous integration практики; • Използване на dependency management. .	Задължително	
NF35	Във всеки един компонент на Системата, който се build-ва и подготвя за инсталация (deployment), е необходимо да присъстват следните реквизити: <ul style="list-style-type: none"> • Дата и час на build; • Място/среда на build; • Потребител извършил/стартирал build процеса. Идентификатор на ревизията от кодовото хранилище на компонента, срещу която се извършва build-ът.	Задължително	

7.2.6 Бързодействие и мащабируемост

7.2.6.1 Контрол на натоварването и защита от DoS/ DDoS атаки

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
NF36	Системата трябва да поддържа на приложно ниво "Rate Limiting" и/или "Throttling" на заявки от един и същ клиентски адрес както към страниците с уеб-съдържание, така и по отношение на заявките към приложните програмни интерфейси, достъпни публично или служебно като уеб-услуги (Web Services) и служебни интерфейси.	Задължително	
NF37	Системата трябва да позволява конфигуриране от страна на	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
	администраторите на лимитите за отделни страници, уеб-услуги и ресурси, които се достъпват с отделен URL/URI.		
NF38	Системата трябва да поддържа възможност за конфигуриране на различни лимити за конкретни автентикирани потребители (напр. системи на други администрации) и трябва да предоставя възможност за генериране на справки и статистики за броя заявки по ресурси и услуги.	Задължително	

7.2.6.2 Кохерентно кеширане на данни и заявки

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
NF39	Отделните информационни системи, подсистеми и интерфейси трябва да бъдат проектирани и да използват системи за разпределен кохерентен кеш в случаите, в които това би довело до подобряване на производителността и мащабируемостта, чрез спестяване на заявки към СУБД или файловите системи на сървърите.	Задължително	
NF40	Изпълнителят трябва да приложи подход за използване на механизми и технологии за реализация на разпределения кохерентен кеш, както и системните компоненти, които ще използват разпределения кеш.	Задължително	
NF41	Разпределеният кохерентен кеш трябва да поддържа възможност за компресия на подходящите за това данни – например тези от текстов тип; компресирането на данни може да бъде реализирано и на приложно ниво.	Задължително	
NF42	Използваният алгоритъм за създаване на ключове за съхранение/намиране на данни в кеша не трябва да допуска колизии и трябва оптимално да използва процесорните ресурси за генериране на хешове.	Задължително	
NF43	Изпълнителят трябва да подбере подходящи софтуерни решения с отворен код за реализиране на буфериране и кеширане на данните в оперативната памет	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
	на сървърите. В зависимост от конкретните приложни случаи (Use Cases) е допустимо да се използват и внедрят различни технологии, които покриват по-добре конкретните нужди – например решения като Memcached или Redis в комбинация с Redis GeoAPI могат да осигурят порядъци по-висока мащабируемост и производителност за често достъпвани оперативни данни, номенклатурни данни или документи.		
NF44	<p>Като минимум разпределен кохерентен кеш трябва да се предвиди при:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Извличане на информация от номенклатури и атомични данни за статус и актуално състояние на партии от регистри в информационните системи; ▪ Извличане на информация от предефинирани периодични справки; ▪ Информация от лога на транзакциите при достъп с електронно-ИД до дадена услуга; ▪ Информация за извършените плащания; ▪ Други, които са идентифицирани на етап бизнес и системен анализ. <p>От кеша следва да бъдат изключени прикачени файлове и големи по обем резултати от справки.</p>	Задължително	

7.2.6.3 Бързодействие

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
NF45	При визуализация на уеб-страници системите трябва да осигуряват висока производителност и минимално време за отговор на заявки - средното време за заявка трябва да бъде по-малко от 1 секунда, с максимум 1 секунда стандартно отклонение за 95% от заявките, без да се включва мрежовото времезакъснение (Network Latency) при транспорт на пакети	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
	между клиента и сървъра. Трябва да бъдат създадени тестове за натоварване.		

7.2.6.4 Използване на HTTP/2

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
NF46	<p>С оглед намаляване на служебния трафик, времената за отговор и натоварването на сървърите следва да се използва HTTP/2 протокол при предоставяне на публични потребителски интерфейси с включени като минимум следните възможности:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Включена header compression; ▪ Използване на brotli алгоритъм за компресия; ▪ Включен HTTP pipelining; ▪ HTTP/2 Server push, приоритизиращ специфични компоненти, изграждащи страниците (CSS, JavaScript файлове и др.). 	Задължително	
NF47	<p>Публичните потребителски интерфейси трябва да поддържат адаптивен избор на TLS cipher suites според вида на процесорната архитектура на клиентското устройство - AES-GCM за x86 работни станции и преносими компютри (с налични AES-NI CPU разширения), и ChaCha20/Poly1305 за мобилни устройства (основно базирани на ARM процесори).</p>	Задължително	
NF48	<p>Ако клиентският браузър/клиент не поддържа HTTP/2, трябва да бъде предвиден fall-back механизъм към HTTP/1.1. Тази възможност трябва да може лесно да се реконфигурира в бъдеще и да отпадне, когато браузърите/клиентите, неподдържащи HTTP/2, станат незначителен процент.</p>	Задължително	

7.2.6.5 Подписване на документи

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
NF49	При реализацията на електронно подписване с всички видове електронен подпис трябва да се подписва сигурен хеш-ключ, генериран на базата на образа/съдържанието, а не да се подписва цялото съдържание.	Задължително	
NF50	Минимално допустимият алгоритъм за хеширане, който трябва да се използва при електронно подписване, е SHA-256. В случаите, в които не се подписва уеб съдържание (например документи, файлове и др.), е необходимо да се реализира поточно хеширане, като се избягва зареждането на цялото съдържание в оперативната памет.	Задължително	
NF51	Системата трябва да поддържа подписване на електронни изявления и електронни документи и с електронни подписи, издадени от Доставчици на доверителни услуги в ЕС, които отговарят на изискванията за унифициран профил на електронните подписи, съгласно подзаконовите правила към Регламент ЕС 910/2014, които влизат в сила и са задължителни от 1 януари 2017 г.	Задължително	
NF52	Трябва да бъдат анализирани техническите възможности за реализиране на подписване на електронни изявления и документи без използване на Java аplet и без да се изисква от потребителите да инсталират Java Runtime, като по този начин се осигури максимална съвместимост на процеса на подписване с всички съвременни браузъри. Такава реализация може да бъде осъществена чрез: <ul style="list-style-type: none"> ▪ използване на стандартни компоненти с отворен код, отговарящи на горните условия, които са разработени по други проекти на държавната администрация и са достъпни в хранилището, поддържано от Министерство на електронното управление – при наличие 	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
	<p>на такива компоненти в хранилището те трябва да се преизползват и само да бъдат интегрирани в Системата;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ използване на плъгин-модули с отворен код, достъпни за най-разпространените браузъри (Browser Plugins), които са адаптирани и поддържат унифицираните профили на електронните подписи, издавани от доставчик на удостоверявателни услуги в ЕС, и съответните драйвери за крайни устройства за четене на сигурни носители или по стандартизиран в националната нормативна уредба протокол за подписване извън браузъра; ▪ чрез интеграция с услуги за отдалечено подписване, предлагани от доставчици на доверителни услуги в ЕС. 		

7.2.6.6 Качество и сигурност на програмните продукти и приложенията

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
NF53	<p>Да бъде предвидено спазването на добри практики на софтуерната разработка – покритие на изходния код с тестове – над 60%, документиране на изходния код, използване на среда за непрекъсната интеграция (Continuous Integration), възможност за компилиране и пакетиране на продукта с една команда, възможност за инсталиране на нова версия на сървъра с една команда, система за управление на зависимостите (Dependency Management);</p>	Задължително	
NF54	<p>Публичните модули, които ще предоставят информация и електронни услуги в Интернет, трябва да отговарят на актуалните web стандарти за визуализиране на съдържание.</p>	Задължително	

7.2.7 Информационна сигурност и интегритет на данните

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
NF55	Не се допуска съхранението на пароли на администратори, на вътрешни и външни потребители и на акаунти за достъп на системи (ако такива се използват) в явен вид. Всички пароли трябва да бъдат защитени с подходящи сигурни алгоритми (напр. BCrypt, PBKDF2, bcrypt (RFC 7914) за съхранение на пароли и където е възможно, да се използва и прозрачно криптиране на данните в СУБД със сертификати (transparent data-at-rest encryption).	Задължително	
NF56	Да бъде предвидена система за ежедневно създаване на резервни копия на данните, които да се съхраняват извън инфраструктурата на системата.	Задължително	
NF57	Не се допуска използването на Self-Signed сертификати за публични услуги.	Задължително	
NF58	Всички уебстраници (вътрешни и публично достъпни в Интернет) трябва да бъдат достъпни единствено и само през протокол HTTPS. Криптирането трябва да се базира на сигурен сертификат с валидирана идентичност (Verified Identity), позволяващ задължително прилагане на TLS 1.2, който е издаден от удостоверяващ орган, разпознаван от най-често използваните браузъри (Microsoft Internet Explorer, Google Chrome, Mozilla Firefox). Ежегодното преиздаване и подновяване на сертификата трябва да бъде включено като разходи и дейности в гаранционната поддръжка за целия срок на поддръжката.	Задължително	
NF59	Трябва да бъдат извършени тестове за сигурност на всички уебстраници, като минимум чрез автоматизираните средства на SSL Labs за изпитване на сървърна сигурност (https://www.ssllabs.com/ssltest/). За нуждите на автентикация с КЕП трябва да се предвиди имплементирането на обратен прокси сървър (Reverse Proxy) с балансиране на натоварването, който да препраща клиентските сертификати към	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
	вътрешните приложни сървъри с нестандартно поле (дефинирано в процеса на разработка на Системата) в HTTP Header-a. Схемата за проксиране на заявките трябва да бъде защитена от Spoofing.		
NF60	Като временна мярка за съвместимост настройките на web сървърите и Reverse Proxy сървърите трябва да бъдат балансирани така, че Системата да позволява използване и на клиентски браузъри, поддържащи по-стария протокол TLS 1.1. Това изключение от общите изисквания за информационна сигурност не се прилага за достъпа на служебни потребители от държавната администрация и доставчици на обществени услуги, които имат служебен достъп до ресурси на Системата.	Задължително	
NF61	При разгръщането на всички web услуги (Web Services) трябва да се използва единствено протокол HTTPS със задължително прилагане на минимум TLS 1.2.	Задължително	
NF62	Програмният код трябва да включва методи за автоматична санитизация на въвежданите данни и потребителски действия за защита от злонамерени атаки, като минимум SQL инжекции, XSS атаки и други познати методи за атаки, и да отговаря, където е необходимо, на Наредбата за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност.	Задължително	
NF63	При проектирането и разработката на компонентите на Системата и при подготовката и разгръщането на средите трябва да се спазват последните актуални препоръки на OWASP (Open Web Application Security Project).	Задължително	
NF64	Трябва да бъде изграден модул за проследимост на действия и събития в Системата. Записът за всяко действие (добавяне, изтриване, модификация, четене) трябва да съдържа следните атрибути:	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Уникален номер; ○ Точно време на възникване на събитието; ○ Вид (номенклатура от идентификатори за вид събитие); ○ Данни за информационна система, където е възникнало събитието; ○ Име или идентификатор на компонент в информационната система, регистрирал събитието; ○ Приоритет; ○ Описание на събитието; ○ Данни за събитието. 		
NF65	Астрономическото време за удостоверяване настъпването на факти с правно или техническо значение се отчита с точност до година, дата, час, минута, секунда и при технологична необходимост - милисекунда, изписани в съответствие със стандарта БДС ISO 8601:2006.	Задължително	
NF66	Астрономическото време за удостоверяване настъпването на факти с правно значение и на такива, за които се изисква противопоставеност, трябва да бъде удостоверявано с електронен времеви печат по смисъла на Глава III, Раздел 6 от Регламент ЕС 910/2014. Трябва да бъде реализирана функционалност за получаване на точно астрономическо време, отговарящо на горните условия от доставчик на доверителни услуги или от държавен орган, осигуряващ такава услуга, отговаряща на изискванията на RFC 3161.	Задължително	
NF67	Трябва да бъдат проведени тестове за проникване (penetration tests), с които да се идентифицират и коригират слаби места в сигурността на Системата.	Задължително	
NF68	При идентификация на регистри и бази данни да се използва електронно удостоверение във формат X.509, издаден за съответния регистър. Идентификацията се осъществява двустранно по протокол TLS (Transport Layer Security - Сигурност на транспортния слой), версия 1.2 или по-	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка*
	висока, дефиниран в Препоръка RFC 5246, приета от IETF		
NF69	Информационните системи на административните органи да се идентифицират пред регистрите чрез цифров сертификат, двустранно по протокол TLS (Transport Layer Security - Сигурност на транспортния слой), версия 1.2 или по-висока.	Задължително	

7.2.8 Използваемост

7.2.8.1 Общи изисквания за използваемост и достъпност

Код	Описание	Приложимост	
NF70	При проектирането и разработката на интернет страници и мобилни приложения трябва да се спазват стандартите за достъпност на потребителския интерфейс за хора с увреждания WCAG 2.1.	Задължително	
NF71	Съдържанието на интернет страниците и мобилните приложения на административните органи, на доставчиците на обществени услуги и на лицата, осъществяващи публични функции, трябва да отговаря на последната обнародвана в Официалния вестник на Европейския съюз версия на хармонизирания стандарт EN 301 549, освен в случаите по чл. 58в, ал. 2 или 3 от ЗЕУ.	Задължително	
NF72	Всички ресурси трябва да са достъпни чрез GET заявка на уникален адрес (URL). Не се допуска използване на POST за достигане до формуляр за подаване на заявление, за генериране на справка и други.	Задължително	
NF73	Функционалностите на потребителския интерфейс на Системата трябва да бъдат независими от използваните от потребителите интернет браузъри и устройства, при условие че последните са версии в период на поддръжка от съответните производители. Трябва да бъде осигурена възможност за ползване на	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	
	<p>публичните модули на приложимите услуги през мобилни устройства – планшети и смарт-телефони, чрез оптимизация на потребителските интерфейси за мобилни устройства (Responsive Design). При използване на Captcha, се осигуряват алтернативни форми с използване на изходи за различни видове сетивни възприятия, съобразени с различните увреждания.</p>		
NF74	<p>Не се допуска използване на Captcha като механизъм за ограничаване на достъпа до документи и/или услуги. Алтернативно, Системата трябва да поддържа "Rate Limiting" и/или "Throttling" съгласно изискванията в т. 7.1.1. от настоящите изисквания. Допуска се използването на Captcha единствено при идентифицирани много последователни опити от предполагаем „бот“.</p>	Задължително	
NF75	<p>Трябва да бъде осигурен бърз и лесен достъп до електронните услуги и те да бъдат промотирани с подходящи навигационни елементи на публичната интернет страница – банери, елементи от главното меню и др.</p>	Задължително	
NF76	<p>Публичните уеб страници на Системата трябва да бъдат проектирани и оптимизирани за ефективно и бързо индексирание от търсещи машини с цел популяризиране сред потребителите и по-добра откриваемост при търсене по ключови думи и фрази. При разработката на страниците и при изготвяне на автоматизираните процедури за разгръщане на нова версия на Системата трябва да се използват инструменти за минимизиране и оптимизация на размера на изходния код (HTML, JavaScript и пр.) с оглед намаляване обема на файловете и по-бързо зареждане на страниците.</p>	Задължително	
NF77	<p>Не се допуска използването на HTML Frames, за да не се пречи на оптимизациите за търсещи машини.</p>	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	
NF78	<p>При разработката на публични уеббазирани страници трябва да се използват и да се реализира поддръжка на:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Стандартните семантични елементи на HTML5 (HTML Semantic Elements); ○ JSON-LD 1.0 (http://www.w3.org/TR/json-ld/); ○ Open Graph Protocol (http://ogp.me) за осигуряване на поддръжка за качествено споделяне на ресурси в социални мрежи и мобилни приложения. 	Задължително	
NF79	В екранните форми на Системата трябва да се използват потребителски бутони с унифициран размер и лесни за разбиране текстове в еднакъв стил.	Задължително	
NF80	Всички текстови елементи от потребителския интерфейс трябва да бъдат визуализирани с шрифтове, които са подходящи за изобразяване на екран и които осигуряват максимална съвместимост и еднакво възпроизвеждане под различни клиентски операционни системи и браузъри. Не се допуска използването на серифни шрифтове (Serif).	Задължително	
NF81	Полета, опции от менюта и командни бутони, които не са разрешени конкретно за ролята на влезлия в системата потребител, не трябва да са достъпни за този потребител. Това не отменя необходимостта от ограничаване на достъпа до бизнес логиката на приложението чрез декларативен или програмен подход.	Задължително	
NF82	Всяка екранна форма трябва да има наименование, което да се изписва в горната част на екранната форма. Наименованията трябва да подсказват на потребителя какво е предназначението на формата.	Задължително	
NF83	Всички търсения трябва да са нечувствителни към малки и главни букви.	Задължително	
NF84	Полетата за пароли трябва задължително да различават малки и главни букви.	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	
NF85	Полетата за потребителски имена трябва да позволяват използване на имейл адреси като потребителско име, включително да допускат всички символи, регламентирани в RFC 1123, за наименоването на хостове.	Задължително	
NF86	Главните и малките букви на въвежданите данни се запазват непроменени, не се допуска Системата да променя капитализацията на данните, въведени от потребителите.	Задължително	
NF87	Системата трябва да позволява въвеждане на данни, съдържащи както български, така и символи на официалните езици на ЕС.	Задължително	
NF88	Наименованията на полетата следва да са достатъчно описателни, като максимално се доближават до характера на съдържащите се в тях данни.	Задължително	
NF89	Системата трябва да поддържа прекъсване на потребителски сесии при липса на активност. Времето трябва да може да се променя от администратора на системата без промяна в изходния код. Настройките за време за прекъсване на неактивни сесии трябва да включват и възможността администраторите да дефинират стилизирана страница с информативно съобщение, към която Системата да пренасочва автоматично браузърите на потребителите в случай на прекъсната сесия.	Задължително	
NF90	Дългите списъци с резултати трябва да се разделят на номерирани страници с подходящи навигационни елементи за преминаване към предишна, следваща, първа и последна страница, към конкретна страница. Навигационните елементи трябва да са логически обособени и свързани със съответния списък и да се визуализират в началото и в края на HTML контейнера, съдържащ списъка.	Задължително	
NF91	За големите йерархически категоризации трябва да се предвиди възможност за	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	
	навигация по нива или чрез отложено зареждане (lazy load).		
NF92	Интернет страниците на администрациите трябва отговарят на правилата за институционална идентичност, определени от министъра на електронното управление. Наименованията на домейните и поддомейните, използвани от административните органи за официалните им интернет страници и портали трябва да отговарят на изискванията на чл. 47 от НОИИСРЕАУ. Ако се използват споделени информационни ресурси от ДХЧО за инсталиране на Системата, за публичен достъп в интернет може да се използват поддомейни на egov.bg със следната конвенция: [име на система].egov.bg. Например: iara-iss.egov.bg, strategy.egov.bg и др.	Задължително	

7.2.8.2 Интернационализация

Код	Описание	Приложимост	Забележка
NF93	Системата трябва да може да съхранява и едновременно да визуализира данни и съдържание, което е въведено/генерирано на различни езици.	Задължително	
NF94	Всички софтуерни компоненти на Системата, използваните софтуерни библиотеки и развойни комплекти, приложните сървъри и сървърите за управление на бази данни, елементите от потребителския интерфейс, програмно-приложните интерфейси, web услугите и др. трябва да поддържат стандартно и да са конфигурирани изрично за спазване на минимум Unicode 5.2 стандарт при съхранението и обработката на текстови данни, съответно трябва да се използва само UTF-8 кодиране на текстовите данни.	Задължително	
NF95	Всички публично достъпни потребителски интерфейси следва да поддържат	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка
	многоезичност, като минимум български и английски език.		
NF96	Публичната част на Системата трябва да бъде разработена и да включва набори с текстове на минимум два официални езика в ЕС, а именно български и английски език. Преводите на английски език трябва да бъдат осъществени професионално, като не се допуска използването на средства за машинен превод без ръчна проверка и корекции от професионални преводачи.	Задължително	
NF97	Версиите на съдържанието на съответните езици трябва да включват всички текстове, които се визуализират във всички елементи на потребителския интерфейс, справките, генерираните от системата електронни документи, съобщения, нотификации, имейл съобщения, номенклатурите и таксономиите и др. Данните, които се съхраняват в Системата само на български език, се изписват/визуализират на български език.	Задължително	
NF98	Системата трябва да позволява превод на всички многоезични текстове с подходящ потребителски интерфейс, достъпен за администратори на Системата, без промени в изходния код. Модулът за превод на текстове, използвани в Системата, трябва да поддържа и контекстни референции, които да позволяват на администраторите да тестват и да проверяват бързо и лесно направените преводи и тяхната съгласуваност в реалните екрани, страници и документи.	Задължително	
NF99	Публичната част на Системата трябва да позволява превключване между работните езици на потребителския интерфейс в реално време от профила на потребителя и от подходящ, видим и лесно достъпен навигационен елемент в горната част на всяка страница, който включва не само текст, но и подходяща интернационална икона за съответния език.	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка
NF100	При визуализация на числа трябва да се използва разделител за хиляди (интервал).	Задължително	
NF101	<p>При визуализация на дати и точно време в елементи от потребителския интерфейс в генерирани справки или в електронни документи всички формати за дата и час трябва да са съобразени с избория от потребителя език/локация в настройките на неговия профил:</p> <ul style="list-style-type: none"> • За България стандартният формат е „DD.MM.YYYY HH:MM:SS”, като наличието на време към датата е в зависимост от вида на визуализираната информация и бизнес-смисъла от показването на точно време; • Системата трябва да поддържа и всички формати съгласно ISO БДС 8601:2006. 	Задължително	

7.2.8.3 Изисквания за използваемост на потребителския интерфейс

Код	Описание	Приложимост	Забележка
NF102	<p>Електронните форми за подаване на заявления и за обявяване на обстоятелства трябва да бъдат реализирани с AJAX или с аналогична технология, като по този начин се гарантират следните функционалности:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Контекстна валидация на въвежданите данни на ниво "поле" от форма и контекстни съобщения за грешка/невалидни данни в реално време; • Възможност за избор на стойности от номенклатури чрез търсене в списък по част от дума (autocomplete) и визуализиране на записи, отговарящи на въведеното до момента, без да е необходимо пълните номенклатури да са заредени в браузъра на клиента и потребителят да скорлира дълги 	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка
	списъци с повече от 10 стойности.		
NF103	В електронните форми трябва да бъде реализирана валидация на въвежданите от потребителите данни на ниво "поле" (in-line validation). Валидацията трябва да се извършва в реално време на сървъра, като при успешна валидация данните от съответното поле следва да бъдат запазени от сървъра.	Задължително	
NF104	Системата трябва да гарантира, че въведените, валидираните и запазените от сървъра данни остават достъпни за потребителите дори за процеси, които не са приключили, така че при волно, неволно или автоматично прекъсване на потребителската сесия поради изтичане на периода за допустима липса на активност потребителят да може да продължи съответния процес след повторно влизане в системата, без да загуби въведените до момента данни и прикачените до момента електронни документи.	Задължително	
NF105	Трябва да бъде реализирана възможност за добавяне и редактиране от страна на администраторите на Системата, без да са необходими промени в изходния код, на контекстна помощна информация за: <ul style="list-style-type: none"> ○ всяка електронна форма или стъпка от процес, за която има отделен екран/форма; ○ всяка група полета за въвеждане на данни (в случаите, в които определени полета от формата са групирани тематично); ○ всяко отделно поле за въвеждане на данни. 	Задължително	
NF106	Трябва да бъде разработена контекстна помощна информация за всички	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка
	процеси, екрани и електронни форми, включително ясни указания за попълване и разяснения за особеностите при попълване на различните групи полета или на отделни полета.		
NF107	Контекстната помощна информация, указанията към потребителите и информативните текстове за всяка електронна административна услуга не трябва да съдържат акроними, имена и референции към нормативни документи, които са въведени като обикновен текст (plain-text). Всички акроними, референции към нормативни документи, формуляри, изисквания и др. трябва да бъдат разработени като хипервръзки към съответните актуални версии на нормативни документи и/или към съответния речник/списък с акроними и термини.	Задължително	
NF108	Достъпът на потребителя до контекстната помощна информация трябва да бъде реализиран по унифициран и консистентен начин чрез подходящи навигационни елементи, като например чрез подходящо разположени микро-бутони с икони, разположени до/пред/след етикета на съответния елемент, за който се отнася контекстната помощ, или чрез обработка на "Mouse Hover/Mouse Over" събития.	Задължително	
NF109	При проектирането и реализацията на потребителския интерфейс трябва да се отчете, че той трябва да бъде еднакво използваем и от мобилни устройства (напр. таблети), които не разполагат с мишка, но имат чувствителни на допир екрани.	Задължително	
NF110	Потребителският интерфейс следва да бъде достъпен за хора с увреждания	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка
	съгласно изискванията на чл. 48, ал. 5 от ЗОП.		

7.2.8.4 Изисквания за използваемост в случаи на прекъснати бизнес процеси

Код	Описание	Приложимост	Забележка
NF111	Системата трябва да съхранява перманентно всеки започнал процес/процедура по подаване на заявление или обявяване на обстоятелства, текущия му статус и всички въведени данни и прикачени документи дори ако потребителят е прекъснал волно или неволно потребителската си сесия.	Задължително	
NF112	При вход в системата потребителят трябва да получава прегледна и ясна нотификация, че има започнати, но недовършени/ неизпратени/ неподписани заявления, и да бъде подканен да отвори модула за преглед на историята на транзакциите.	Задължително	
NF113	Модулът за преглед на историята на транзакциите трябва да поддържа следните функционалности: <ul style="list-style-type: none"> • Да визуализира списък с историята на подадените заявления, като минимум със следните колони – дата, входящ номер, код на тупа формуляр, подател (име на потребител и имена на физическото лице - подател), статус на заявлението; • Да предлага видни и лесни за използване от потребителите контроли/инструменти: <ul style="list-style-type: none"> - за филтриране на списъка (от дата до дата, за предефинирани периоди, като "последния един месец", "последната една година"; - сортиране на списъка по всяка от колоните, без това да премахва текущия филтър; 	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка
	- свободно търсене по ключови думи по всички колони в списъка и метаданните на прикачените/свързаните документи със заявленията, което да води до динамично филтриране на списъка.		

7.2.8.5 Изисквания за проактивно информиране на потребителите

Код	Описание	Приложимост	Забележка
NF114	За всички публични интернет страници трябва да бъде реализирана функционалност за публикуване на всяко периодично обновявано съдържание (новини, обявления, обществени поръчки, отворени работни позиции, нормативни документи, отговори по ЗДОИ и др.) в стандартен формат (RSS 2.x, Atom или еквивалент), както и поддържането на публично достъпни статистики за посещаемостта на страницата.	Задължително	
NF115	Системата трябва да поддържа възможност за автоматично генериране на електронни бюлетини, които да се разпращат периодично или при настъпване на събития по електронна поща до регистрираните в Системата потребители, които са заявили или са се съгласили да получават такива бюлетини; Потребителите трябва да имат възможност да настройват предпочитанията през потребителския си профил в Системата.	Задължително	

7.2.9 Системен журнал

Код	Описание	Приложимост	Забележка
NF116	Атрибутите, които трябва да се запазват при всеки запис, трябва да включват като минимум следните данни:	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка
	<ul style="list-style-type: none"> дата/час на действието; модул на системата, в който се извършва действието; действие; обект, над който е извършено действието; допълнителна информация; IP адрес и браузър на потребителя. 		
NF117	По време на работа на системата потребителският журнал трябва да се записва в специализиран компонент, който поддържа много бързо добавяне на записи; този подход се налага, за да не се забавя излишно работата на Системата.	Задължително	
NF118	Специална фоновая задача трябва да акумулира записаните данни и да ги организира в отделна специално предвидена за целта база данни, отделна от работната база данни на системата.	Задължително	
NF119	Данните в специализираната база данни трябва да се архивират и изчистват, като в специализираната база данни трябва да бъде достъпна информация за не повече от 2 месеца назад; при необходимост от информация за предишен период администраторът на системата трябва първо да възстанови архивните данни.	Задължително	
NF120	Трябва да бъде предоставен достъп до системния журнал на органите на реда чрез потребителски или програмен интерфейс; за достъпа трябва да се изисква електронна идентификация.	Задължително	

7.2.10 Дизайн на бази данни и взаимодействие с тях

Код	Описание	Приложимост	Забележка
NF121	Дизайнът на схемата на базата данни (ако има такава) трябва да бъде с максимално ниво на нормализация, освен ако това не	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка
	би навредило сериозно на производителността.		
NF122	Базата данни трябва да може да оперира в клъстер, в определени случаи следва да бъде използван т.нар. sharding.	Задължително	
NF123	Имената на таблиците и колоните трябва да следват унифицирана конвенция.	Задължително	
NF124	Трябва да бъдат създадени индекси по определени колони, така че да се оптимизират най-често използваните заявки; създаването на индекс трябва да е мотивирано и подкрепено със замервания.	Задължително	
NF125	Връзките между таблици трябва да са дефинирани чрез foreign key.	Задължително	
NF126	Периодично трябва да бъде правен анализ на заявките, включително чрез EXPLAIN (при SQL бази данни), и да бъдат предприети мерки за оптимизиране на бавните такива.	Задължително	
NF127	Задължително трябва да се използват транзакции, като нивото на изолация трябва да бъде мотивирано в предадената документация.	Задължително	
NF128	При операции върху много записи (batch) следва да се избягват дългопродължаващи транзакции.	Задължително	
NF129	Заявките трябва да бъдат ограничени в броя записи, които връщат.	Задължително	
NF130	При използване на ORM или на друг слой на абстракция между приложението и базата данни, трябва да се минимизира броят на излишните заявки (т.нар. n+1 selects проблем).	Задължително	
NF131	При използване на нерелационна база данни трябва да се използват по-бързи и компактни протоколи за комуникация, ако такива са достъпни.	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка
NF132	<p>При обработката на данните да се спазват формализираните описания, които подлежат на задължително унифициране:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. имена; 2. адрес; 3. единен граждански номер; 4. личен номер на чужденец; 5. ЛН - личен номер (за гражданите на Европейския съюз и техните семейства); 6. единен идентификационен код, определен от Агенцията по вписванията; 7. единен идентификационен код (код по БУЛСТАТ); 8. служебен номер по чл. 84, ал. 3 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс; 9. наименование на юридическо лице; 10. телефонни номера; 11. други, определени от министъра на електронното управление. 	Задължително	
NF133	<p>Във връзка с изискванията за оперативна съвместимост, при разработка на Системата да се предвиди:</p> <ul style="list-style-type: none"> • използването на дефинираните вече обекти в Регистъра на информационните обекти; • вписване на формализирани описания на данните, ако чрез Системата се обработват данни, за които АО е първичен администратор. 	Задължително	

7.2.11 Изисквания по отношение на киберсигурност в съответствие с чл. 12, ал. 1 от НМИМС

С цел достигане на изискваното ниво на сигурност на информацията, в мрежите и информационните системи следва да се предвидят следните изисквания:

Код	Описание	Приложимост	Забележка
NF134	Да бъдат включени адекватни и комплексни изисквания за мрежова и информационна сигурност, основани на анализ и оценка на риска, с цел да се гарантира, че изискваното ниво на сигурност на информацията, мрежите и информационните системи е заложено още в етапа на разработка и внедряване.	Задължително	
NF135	Да се представят анализ и оценка на риска, които да послужат като основа за включването на адекватни и комплексни изисквания за мрежова и информационна сигурност.	Задължително	
NF136	Ненужните портове по протоколи TCP и User Datagram Protocol (UDP) да бъдат забранени чрез адекватно конфигуриране на използваните софтуерни решения, хардуерни устройства и оборудване за защита и контрол на трафика.	Задължително	
NF137	Да се използва отделна, изолирана от другите информационни и комуникационни системи и от интернет, подходящо защитена среда (мрежа, система, софтуер и др.) за целите на администриране на информационните и комуникационните системи и техните компоненти. Тази среда трябва да не се използва за други цели.	Задължително	
NF138	Да се валидират всички входни данни, постъпващи от клиента, включително съдържанието, предоставено от потребителя и съдържанието на брауъра, като headers на препращащия и потребителски агент	Задължително	
NF139	Всички данни да бъдат кодирани с HTML, изпращани от клиента и показвани в уеб страница.	Задължително	
NF140	Да се ограничават заявките и по-специално по максимална дължина на съдържанието, максимална дължина на заявката и максимална дължина на заявката по URL.	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка
NF141	Да се конфигурират типът и размерът на headers, които уеб сървърът ще приеме.	Задължително	
NF142	Да се ограничава времетраенето на връзката (connection Timeout) - времето, за което сървърът изчаква всички headers на заявката, преди да я прекъсне, както и минималният брой байтове в секунда при изпращане на отговор на заявка.	Задължително	
NF143	Да се въведе ограничение на броя неуспешни опити за влизане в системата.	Задължително	
NF144	Да не се допуска извеждането на списък на уеб директорииите.	Задължително	
NF145	Бисквитките (cookies) задължително да имат: <ul style="list-style-type: none"> • флаг за защита (security flag), който инструктира брауъра, че „бисквитката“ може да бъде достъпна само чрез защитени SSL канали; • флаг HTTP only, който инструктира брауъра, че „бисквитката“ може да бъде достъпна само от сървъра, а не от скриптовете, от страна на клиента. 	Задължително	
NF146	Да се предвидят и предприемат мерки за защита на DNS, като задължително се прилага DNSSEC (Domain Name System Security Extensions).	Задължително	
NF147	По отношение на системните записи (Logs) да бъдат предвидени следните възможности: <ul style="list-style-type: none"> • в сървъри за приложения, които поддържат критични дейности, сървъри от системната инфраструктура, сървъри от мрежовата инфраструктура, охранителни съоръжения, станции за инженеринг и поддръжка на индустриални системи, мрежово оборудване и работни места на администратори се регистрират автоматично всички събития, които са 	Задължително	

Код	Описание	Приложимост	Забележка
	<p>свързани най-малко с автентикация на потребителите, управление на профилите, правата на достъп, промени в правилата за сигурност и функциониране на информационните и комуникационните системи;</p> <ul style="list-style-type: none"> • за всяко от тези събития в записите се отбелязва с астрономическото време, когато е настъпило събитието; • да бъде предвидена възможност за синхронизиране на часовниците на компоненти на информационните и комуникационните системи, като се използва протокол NTP V4 (Network Time Protocol, версия 4.0 и следващи), основан на RFC 5905 на IETF от 2010 г., като се осигурява хронометрична детерминация с времевата скала на UTC (Coordinated Universal Time), или аналогичен; • да се предвиди как информацията ще бъде архивирана за срок не по-кратък от дванадесет месеца 		

8. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРОЕКТА

8.1. Дейност 1 „Изграждане на Регистър по несъстоятелност на физическите лица“

8.1.1. Описание на дейността

Дейността е свързана с изграждане на информационна система – Регистър по несъстоятелност на физическите лица в съответствие с приложимата нормативна уредба.

8.1.2. Изисквания към изпълнение на дейността

На база разработената детайлна техническа спецификация в рамките на тази дейност трябва да се разработи информационна система на Регистър по несъстоятелност на физическите лица, която да поддържа минимум следните функционалности и модули:

- Създаване на електронни партида на физическо лице след получаване на първия акт на съда, подлежащ на обявяване или вписване със следната минимална информация:

1. Партиден номер, който се генерира автоматично;

2. Имена на физическо лице;

3. Единен граждански номер (ЕГН) за българските граждани; личен номер на чужденец (ЛНЧ) или място и дата на раждане за чужди граждани;

4. Адрес;

5. Номер на съдебното производство по Несъстоятелност и единен код на съда.

- Функционалност/ модул „Несъстоятелност на ФЛ“ – минимално съдържание:

1. Откриване на производство по несъстоятелност - дата на съдебното решение за откриване на производство по несъстоятелност; номер и вид на акта; съд, постановил акта; правно основание на акта; дали подлежи на незабавно изпълнение; компетентен съд и срок за обжалване; главно, вторично или частично производство в зависимост от това дали компетентността следва от член 3, параграф 1, 2 или 4 на Регламент (ЕС) 2015/848;

2. Начална дата на неплатежоспособността съгласно съдебното решение по чл. 630 от Търговския закон;

3. Срок за предявяване на вземанията;

4. Спиране на производството - датата на съдебното решение за спиране на производството по несъстоятелност; номер и вид на акта; съд, постановил акта; правно основание на акта; дали подлежи на незабавно изпълнение; срок за обжалване;

5. Възобновяване на производството – дата на съдебното решение за възобновяване на производството по несъстоятелност, номер и вид на акта; съд, постановил акта; правно основание на акта; дали подлежи на незабавно изпълнение; срок за обжалване , както и основание за възобновяване;

6. Прекратяване на производството и основание за прекратяване на производството по несъстоятелност - непоискано възобновяване, оздравителен план , изплатени задължения, изчерпана маса или сключено извънсъдебно споразумение; дата, номер и вид на акта; съд,

постановил акта; правно основание на акта; срок за обжалване; дата на приключване на главното производство, когато производството в Република България е вторично или частично;

7. Отказ за утвърждаване на оздравителен план - дата, номер и вид на акта; съд, постановил акта; правно основание на акта; дали подлежи на незабавно изпълнение; срок за обжалване;

8. Ограничаване разпоредителната власт на длъжника - длъжникът е лишен от право да управлява и да се разпорежда с имуществото, включено в масата на несъстоятелността; номер и дата на съдебното решение или определение; вид на акта; съд, постановил акта; правно основание на акта; дали подлежи на незабавно изпълнение; срок за обжалване;

9. Общ запор и възбрана - номер и дата на съдебното решение или определение; вид на акта; съд, постановил акта; правно основание на акта; дали подлежи на незабавно изпълнение; срок за обжалване;

10. Осребряване и разпределение на сумите - номер и дата на съдебното решение или определение; вид на акта; съд, постановил акта; правно основание на акта; дали подлежи на незабавно изпълнение; срок за обжалване;

11. Обявяване в несъстоятелност - дата на съдебното решение за обявяване в несъстоятелност; вид на акта; съд, постановил акта; правно основание на акта; дали подлежи на незабавно изпълнение; срок за обжалване;

12. Синдик - име, адрес, телефон и електронна поща на назначения синдик, временен синдик, временен синдик като предварителна обезпечителна мярка, служебен синдик; дата, номер и вид на акта; съд, постановил акта; правно основание на акта; дата на встъпване в правомощията и дата на освобождаване;

13. Надзорен орган - име, адрес, телефон и електронна поща на назначените членове на надзорния орган; дата, номер и вид на акта; съд, постановил акта; правно основание на акта; дата на встъпване в правомощията и дата на освобождаване;

14. Обявени актове в производството по несъстоятелност - покана за събрание на кредиторите; определение на съда по чл. 629б, ал. 1 от Търговския закон, с което се определя сумата, която трябва да бъде предплатена в срок от всяко заинтересовано лице, за да бъде открито производство по несъстоятелност; определение на съда по чл. 638, ал. 2 от Търговския закон, с което се отказва или разрешава продължаване на индивидуалното принудително изпълнение; жалба срещу определението на съда по чл. 638, ал. 2 от Търговския закон; списък на приетите вземания и финансовите отчети; сметка за разпределение; призовка до кредитор със седалище в чужбина без съдебен адрес в страната; определение на съда за одобряване на списъка на приетите от синдика вземания; определение на съда за одобряване на сметката за разпределение; жалба срещу определение на съда за одобряване на сметката за разпределение; определение на съда за недопускане на плана за оздравяване на предприятието до разглеждане; определение на въззивния съд, с което се потвърждава определението за недопускане на плана за оздравяване на предприятието до разглеждане; съобщение за датата на провеждане на събранията на кредиторите за приемане на допуснатия за разглеждане план; приемане на плана за оздравяване от събранията на кредиторите; молба от длъжника за откриване на производство по несъстоятелност; съдебно решение за отхвърляне на молбата за откриване на производство по несъстоятелност; определение на съда за одобряване на плана за осребряване; въззивна жалба срещу постановените от окръжните съдилища решения в производството по

несъстоятелност; касационна жалба срещу постановените от въззивните съдилища решения в производството по несъстоятелност.

- Функционалност/Модул „Погасяване на задължения“, който да съдържа подлежащите на вписване обстоятелства и обявените актове относно погасяването на задължения на длъжника – физическо лице, както следва:

1. съдебно решение за установяване на условията за погасяване на задълженията - дата и номер на акта; съд, постановил акта; правно основание на акта; срок за обжалване;

2. обявени актове – молба за установяване на условията за погасяване на задълженията; решение на съда по чл. 102, ал. 2 и ал. 3 от Закона за несъстоятелност на физическите лица.

- Функционалност/Модул „План за погасяване“ – минимално съдържание:

1. откриване на производство по стабилизация – дата на съдебното определение; номер на акта; съд, постановил акта; правно основание на акта; срок за обжалване;

2. допуснати обезпечителни мерки - заповед, възбрана, друга подходяща, допусната от съда мярка, номер и дата на съдебното определение; съд, постановил акта; правно основание на акта, срок за обжалване;

3. ограничаване разпоредителната власт на длъжника - дейността продължава под надзора на довереното лице; предприемачът е лишен от разпоредителна власт; изпълнението на задължение към предприемача се приема от довереното лице и/или изпълнението на парични задължения се извършва със съгласието на довереника номер и дата на съдебното определение; съд, постановил акта; правно основание на акта и срок за обжалване;

4. прекратяване на производството и основанията за прекратяването му - оттеглен план; планът не е утвърден; пречки по чл. 762, ал. 3 от Търговския закон или са представени неверни данни; предприемачът не участва в съдебното заседание за приемане на плана, нарушение на наложени ограничения, неоказване на съдействие или не внасяне на разноски; планът за стабилизация не е приет; утвърден план за стабилизация; дата и номер на акта; съд, постановил акта; правно основание на акта; срок за обжалване;

5. доверено лице – име, адрес, телефон и електронна поща; дата, номер на акт и делото, по което е постановено съдебното определение; съд, постановил акта; правно основание на акта;

6. проверител – регистриран одитор - име, адрес, телефон и електронна поща; дата, номер на акта и делото, по което е постановено съдебното определение; съд, постановил акта, правно основание на акта;

7. обявени актове в производството по стабилизация - съобщение за подадена молба за стабилизация на предприемача; съобщение за отстраняване на нередовности на молбата за стабилизация на предприемача; призовка за съдебно заседание в производство по стабилизация на предприемач; призовка за съдебно заседание за разглеждане и приемане на плана за стабилизация на предприемач; списък на кредиторите по чл. 770, ал. 1, т. 7 от Търговския закон; определение на съда за откриване на производството по стабилизация на предприемача; определение на съда за отхвърляне на молбата за стабилизация на предприемача; определение на съда за одобряване на окончателния списък на кредиторите в производството по стабилизация; определение на съда за утвърждаване или отказ за утвърждаване на плана за стабилизация; жалба срещу определение на съда за утвърждаване или отказ за утвърждаване на плана за

стабилизация; определение на съда за прекратяване на производството по стабилизация; жалба срещу определение на съда за прекратяване на производството по стабилизация; друг акт.

- Функционалност/ Модул „Електронно дело на ФЛ“ - като минимум в модула се записват прилагат заявленията, документите, удостоверяващи вписаните обстоятелства, обявените актове и други документи.

Всяко вписване и обявяване на обстоятелства и актове в регистъра получава регистърен номер, който е публичен.

- Модул: „Услуги“:
  1. вписване и обявяване на актове;
  2. издаване на удостоверение;
  3. извършване на писмена справка;
  4. издаване на заверено копие на хартиен носител от електронен образ на заявление или приложения към него;

- Модул: „Справки“

Справките чрез публичния интерфейс на регистъра се извършват чрез търсене по следните минимални критерии:

1. имена;
2. единен граждански номер (ЕГН);
3. личен номер на чужденец (ЛНЧ);
4. номер на дело;
5. съд;
6. година на дело;
7. период от време.

Справка през административния модул – проверка на плащания за предоставяните услуги. Справката от една страна трябва да може да позволява ръчно заверяване на плащането, ако по някаква причина, плащането не е отразено. От друга страна трябва да може да се генерират справки плащания за определен период от време – месец тримесечие и др.

8.1.3. Очаквани резултати

Изграден Регистър по несъстоятелност на физическите лица – основни функционалности.

8.2. Дейност 2 „Реализиране на интеграции с информационни системи за целите на Регистър по несъстоятелност на физическите лица“

8.2.1. Описание на дейността

В рамките на дейността ще се реализират интеграции с външни системи, които ще бъдат идентифицирани на етап Анализ на данните и изискванията и документирани в Детайлната техническа спецификация (системен проект) като минимум, идентифицирани от Бенефициера са:

- Интеграция с ЕИСС: трябва да се предвиди възможност както за получаване на данни, така и за достъп на съдии до електронното дело на физическо лице.

8.2.2. Изисквания към изпълнение на дейността

На база разработената детайлна техническа спецификация (системен проект) и идентифицираната информационна система – ЕИСС, с която е необходимо да се извършва обмен на данни изпълнителят трябва да реализира интеграция чрез директна интеграция система-система, в зависимост от възможностите на външната система.

8.2.3. Очаквани резултати

Реализиран обмен на данни с външна система – ЕИСС на съдилищата за целите на Регистър по несъстоятелност на физическите лица.

9. ДОКУМЕНТАЦИЯ

9.1. Изисквания към документацията

▪ Цялата документация и всички технически описания, ръководства за работа, администриране и поддръжка на Системата, включително и на нейните съставни части, трябва да бъдат налични на български език;

▪ Всички документи трябва да бъдат предоставени от Изпълнителя в електронен формат (ODF/Office Open XML/MS Word DOC/RTF/PDF/HTML или др.), позволяващ пълнотекстово търсене/търсене по ключови думи и копиране на части от съдържанието от оригиналните документи във външни документи, за вътрешна употреба на Бенефициера;

▪ Навсякъде, където в документацията има включени диаграми или графики, те трябва да бъдат вградени в документите в оригиналния си векторен формат;

▪ Детайлна техническа документация на програмния приложен интерфейс (API), включително за поддържаните web услуги, команди, структури от данни и др. Документацията да бъде придружена и с примерен програмен код и/или библиотеки (SDK) за реализиране на интеграция с външни системи, разработен(и) на Java или .NET. Примерният код трябва да е напълно работоспособен и да демонстрира базови итерации с API-то:

- Регистриране на крайна точка (end-point) за получаване на актуализации от Системата в реално време;
- Заявки за получаване на номенклатурни данни (списъци, таксономии);
- Заявки за актуализиране на номенклатурни данни (списъци, таксономии);
- Регистрация на потребител;
- Идентификация и оторизация на потребител или web услуга;

▪ Документацията за приложния програмен интерфейс (API) трябва да бъде публично достъпна;

▪ Всеки предоставен REST приложно-програмен интерфейс трябва да бъде документиран чрез API Blueprint (<https://github.com/apiaryio/api-blueprint>), Swagger (<http://swagger.io>) или чрез аналогична технология. Аналогично представяне трябва да бъде изготвено и за SOAP интерфейсите;

▪ Детайлна техническа документация за схемата на базата данни – структури за данни, индекси, дялове, съхранени процедури, конфигурации за репликация на данни и др.

- Ръководства на потребителя и администратора за работа и администриране на Системата
- Инструкции и процедури за инсталиране, администриране и поддръжка.

9.2. Прозрачност и отчетност

Документацията, предоставена от Изпълнителя на Бенефициера, трябва да бъде:

- на български език;
- само в електронен формат, като копирането и редактирането на предоставените документи следва да бъде лесно осъществимо.

Минимално изискуемата документация по проекта включва долу изброените документи.

9.3. Детайлна техническа спецификация (системен проект)

Изпълнителят на настоящия проект трябва да дефинира в детайли конкретния обхват на реализация на софтуерната разработка и да документира изискванията към софтуера в детайлна техническа спецификация (системен проект), която ще послужи за пряка изходна база за разработка.

При документирането на изискванията, с цел постигане на яснота и стандартизация на документите, е необходимо да се използва утвърдена нотация за описание на бизнес модели. Изготвената детайлна техническа спецификация (системен проект) се представя за одобрение на Бенефициера. В случай на забележки, корекции или допълнения от страна на Бенефициера Изпълнителят ги отразява в детайлната техническа спецификация (системен проект).

9.4. Техническа документация

Всички продукти, които ще се доставят, трябва да са със специфична документация за инсталиране и/или техническа документация, в това число:

- Ръководство за администратора, включващо всички необходими процедури и скриптове по инсталиране, конфигуриране, архивиране, възстановяване и други, необходими за администриране на Системата;
- Документи за крайния ползвател – Изпълнителят трябва да предостави Ръководство на ползвателите на софтуера. Документът е предназначен за крайните ползватели. Той трябва да описва цялостната функционалност на приложния софтуер и съответното му използване от крайни ползватели;
- Детайлно описание на базата данни.

9.5. Протоколи

Изпълнителят трябва да изготвя приемо-предавателни протоколи от изпълнението на различните етапи/подетапи и дейности на проекта, описани в т. 6 „Етапи на изпълнение“ и т. 8 „Изисквания към изпълнението на дейностите“ на настоящия документ, заедно със съпътстващите ги документи – резултати от изпълнението на етапите и дейностите,.

9.6. Комуникация и доклади

Управлението на комуникацията трябва да включва изготвяне на минимум следните регулярни доклади за статуса и напредъка на изпълнението на поръчката:

9.6.1. Встъпителен доклад

Встъпителният доклад трябва да бъде предоставен до един месец от подписването на заявката за изпълнение на проекта и да съдържа описание минимум на:

- Подробен времеви график за периода на проекта;
- Начини на комуникация;
- Отговорни лица и екипи.

Встъпителният доклад следва да бъде одобрен от Бенефициера.

9.6.2. Окончателен доклад

В края на периода за изпълнение трябва да се представи окончателен доклад. Окончателният доклад трябва да съдържа описание на изпълнението и резултати.

Докладите се изпращат до отговорния служител на Бенефициера. За тази цел бенефициера ще определи в заявката за изпълнение отговорния/отговорните служител/служители. Всички доклади се представят на български език в електронен формат и изпращат от Изпълнителя по проекта чрез деловодната система или на официален е-мейл на Бенефициера. Докладите се одобряват от отговорния/отговорните служител/служители в срок до 5 работни дни.

Всички доклади трябва да се представят на Бенефициера на български език на електронен носител. Представянето на докладите трябва да се извършва чрез подписване на двустранни приемо-предавателни протоколи, подписани от представители на Изпълнителя и на Бенефициера.

Бенефициерът разглежда представените доклади и уведомява изпълнителя за приемането им без забележки или ги връща за преработване, допълване и/или окомплектоване, ако не отговарят на изискванията, като чрез упълномощено в заявката лице дава указания и определя срок за отстраняване на констатираните недостатъци и пропуски.

10. РЕЗУЛТАТИ

Очакваните резултати от изпълнението на настоящия проект са:

- Изготвена детайлна техническа спецификация (системен проект);
- Разработени и внедрена система - Регистър по несъстоятелност на физическите лица;
- Осъществени интеграции с необходимите външни системи – ЕИСС;
- Предоставен актуален програмен код в хранилището на МЕУ;
- Предоставена техническа документация;
- Проведени обучения.